



Ázlet

Az RFKB-különszám a Nemzetgazdasági Minisztérium támogatásával készült, az MPA-KA-NGM 4/2011. számú pályázat keretében

2011. NOVEMBER

A MAGYAR KERESKEDELMI ÉS IPARKAMARA GAZDASÁGI LAPJA

RFKB KÜLÖNSZÁM



A magyar gazdaságpolitika végre felismerte, hogy a szektor szereplőinek bevonása nélkül nem lehet a szakképzést úgy átalakítani, hogy a piacon egyensúly közeli állapot keletkezzen – mutatott rá Kovács Vince, az MKIK alelnöke.

(2. oldal)



A Dél-Alföldön megalapozott, konszenzusos döntés született, amit alátámaszt az is, hogy az egyeztetésben résztvevők közül senki nem érezte magát győztesnek vagy vesztesnek – hangsúlyozta Juhos János, az RFKB társelnöke.

(3. oldal)



A regionális fejlesztési és képzési bizottságok hatáskörükénél fogva egyelőre csak orientálni tudják a képzőket a gazdaság által elvárt irányba – fejtette ki nézeteit Komoróczy István, az ÁFEOSZ szövetségi titkára.

(4. oldal)

Európában is előremutató az RFKB rendszer

Bevált az ösztöndíjrendszer

Minden ország megpróbálja a munkaerőpiac igényeit a képzési szerkezettel összhangba hozni, de teljes biztonsággal állíthatom, hogy az RFKB-k gyakorlata az egyik legfejlettebb módszer Európában – hangsúlyozza Bihall Tamás. Az MKIK alelnöke szerint az átalakulás lassú folyamat, bizonyos eredményekről azonban már most is lehet beszélni.



Bihall Tamás, az MKIK alelnöke

Losonczi Livia

Négy évvel ezelőtt kezdtek a munkát, és nagyon sok nehézséggel szembesültünk. Pontatlanok voltak például a beiskolázásra vonatkozó adatok, csak úgy, mint a munkaügyi központok statisztikái. Nagy előrelépést jelentett az a munkaerő-piaci felmérés, amelyet a kamara GVI kutatóintézete végzett csaknem 10 ezer vállalkozás körében. Ugyanakkor - a munkaerőpiac oldaláról - a helyzetet nehezítette a gazdasági válság, hiszen ilyenkor elég nehéz megmondani, hogy egy kisvállalkozás mit fog csinálni egy év múlva. Az összes probléma ellenére nagyon szakszerű munka indult el, és rengeteg kritikus pontra is sikerült rávilágítani.

Lehet-e ma reális munkaerő-piaci előrejelzéseket, trendeket készíteni?

A válság jelenlegi szakaszá-

ban is nagy biztonsággal állítható, hogy a világon a továbbiakban is óriási kereslet lesz a képzési, gyakorlati szakmákra. Ácsok, asztalosok, villanyszerelők minőségi munkájára mindig szükség volt, van és lesz. Az elmúlt időszakban az is teljesen világossá vált, hogy melyek azok a szakmák, amelyekben túlképzés van: ilyenek a közgazdasági, a marketing, a logisztikai és más ügyintézési képzések. A magyar kvv-khoz és a multikhoz nem kellene ilyen végzettségű emberek. Meg kell változtatni a szerkezeti arányokat, de tisztában kell lenni azzal, hogy ez csak nagyon lassú folyamat eredményeként valósul meg. Döcög a kivitelezés is, mert az RFKB-k hatásköre csak a TISZK-ekre terjed ki, miközben működnek alapítványi és egyházi iskolák is. Ezek is érdeklődnek az új rendszer iránt. Ez is nagyon pozitív fejlemény. Ha az RFKB-k a felnőttképzésre is megkapnák a jogosítványt, akkor valóban a helyes irányba lehetne terelni a szakképzés egészét.

Az érdekképviseletekkel, a közreműködő partnerekkel, fenntartókkal nagyon harmonikus az együttműködésünk, rendszeresek a konzultációk. Eredményes a közös gondolkodás, megalapozza a körültekintő döntéshozatalt.

Mennyivel nehezebb a munkaügyi helyzet Észak-Magyarországon, mint más régiókban?

A vegyipar például a régió egyik húzóágazata, de nincs elég műanyagipari szakmunkása. A Bosch lámpással keresi a mechatronikai műszerész, gyártósori gépszerelő szakembereket. Észak-Magyarországon a kohászat ugyan megszűnt, de nagyon sok olyan cég van, ahol a fémipari szakembereket keresnek. Megjelent egy finn darugár Miskolcon, keresi a fémiparban képzett szakembereket, a hegesztőtől a gépi forgácsológig. Mostanra mindenki előtt világossá vált, hogy az RFKB-kban elkezdett munkát folytatni kell.

Parragh László, az MKIK elnöke az RFKB-k átalakulásáról

A sikerhez megvannak a feltételek

A szakképzés megújításának fontos eleme a regionális képzési és fejlesztési bizottságok (RFKB) megújítása. Az átalakítás nem változtatja meg az alapvető célt: a gazdaság igényei szerint, a munkaerő-piaci kereslet figyelembevételével határozzák meg a szakképzés középtávon belátható irányait. Parragh Lászlót, az MKIK elnökét a változások tartalmáról kérdeztük.

Kalocsay Katalin

Milyen tapasztalatokat szűrt le az MKIK az RFKB-k működésének négyéves tapasztalataiból?

Kezdetben sokan megkérdőjelezték a regionális fejlesztési bizottságok létjogosultságát, egyszerűen nem tudták elképzelni, hogy előre lehet jelezni a munkaerőpiaci folyamatokat és a várakozásokat. Az elmúlt négy év legnagyobb eredménye, hogy bizonyosodott: az előrejelzések életszerűek, az oktatási rendszer igényli ezeket az információkat, és a gazdaság számára is rendkívül hasznosak a prognózisok. Az MKIK összességében pozitívnak értékeli az RFKB-k első négyéves működését. Az élet azonban gyorsan változik, ez pedig megkívánja, hogy az RFKB-k rendszere is igazodjon a változásokhoz. Átalakulóban van a szakképzési rendszere, elkészült a szakképzési törvény, amely nyilván kihát a képzés háttérintézményeire is. A másik nagy és alapvető változás a közigazgatás átalakítása, amelynek során a kormány visszaállítja a megyei állami intézményi struktúrát és nem az eddigi regionális területi alapú rendszert alapozza az irányítást. Ebből egyértelműen következik, hogy a regionális képzési és fejlesztési bizottságoknak is megyei szintre kell kerülniük.

A gazdaság azonban korántsem megyei alapon szerveződik, sokak véleménye szerint a regionalitás jobban megfelel a vállalkozások igényeinek. Ön szerint?

A megyei szintű bizottságoknak nem lesz megtiltva, hogy

megtartsák a regionális szemléletet, sőt, kifejezetten javasoljuk, hogy építsenek a továbbiakban is az RFKB-kban már kialakult jó kapcsolatokra, legyen együttműködés a megyei bizottságok között. Ugyanakkor szükségesé válik, hogy a bizottságok tevékenységében a kistérségek – illetve ha létrejönnek a járárok – érdekei is megjelenjenek. A kamarai rendszer egyébként erre jó példával szolgál, hiszen a megyei szervezetek között nagyon hatékony regionális együttműködés valósul meg.

Sokak szerint a tervezett megoldással miközben a központi befolyás erősödik, a gazdaság képviselői gyengülnek. Ön szerint?

A bizottságok új összetétele valóban eltér az eddiektől. Bebizonyosodott ugyanis, hogy több szakértővel, de összességében kisebb létszámmal hatékonyabb lehet a tevékenységük. A tervezet szerint a bizottsági tagok közül a kamara javasolhatja majd az elnököt, és egy tagot delegálhat a területi kamarától. Szűkül a munkaadói és munkavállalói képviselői kör, két tagot delegálhatnak az NGTT-ben képviselttel rendelkező szervezetek. A megyei kormányhivatal két, a regionális fejlesztési tanács pedig egy tagot ad. Azt gondolom, hogy ez hatékonyabb működést tesz lehetővé.

Mindez nyilván összefügg azzal, hogy a szakképzés is állami kézbe kerül. Nem tartanak attól, hogy ezáltal a kamara, sokak véleménye szerint a regionalitás jobban megfelel a vállalkozások igényeinek. Ön szerint?

Az alapvető gondot pontosan az eddigi, rendkívül decentraliz-



Parragh László, az MKIK elnöke

zált szakképzési rendszer okozta. Az egyes intézmények ugyanis különböző tulajdonosok kezében működtek, a települési, megyei, kerületi önkormányzatok és néhány az állam által fenntartott iskola a valós igények ismerete nélkül bocsátották ki a fiatalokat, akiknek képzettségére, szakmájára a gazdaságnak tulajdonképpen nem volt szüksége. Ezen változtat az új szakképzési rendszer, amelyben az egyetemes oktatáspolitikai érvényesül.

Többben feszegetik, hogy a felsőoktatásban és a felnőttképzésben is szorosabb kapcsolatot kellene teremteni a gazdasággal. Várható ezen a téren is változás?

A felsőfokú természettudományos képzésben már megtörtént az elmozdulás, a jövő évi fejkvótákban már visszasközönlnek az ajánlásaink. Szeretnénk továbbmenni és a felsőoktatásban is létrehozni az RFKB-khoz hasonló rendszert, amelyben kiemelt szerepet kapna a gazdaság képviselőiben a kamara, az oktatás oldaláról pedig a Magyar Tudományos Akadémia. A felnőttképzésben még ennél is nagyobb áttörési lehetőséget látunk, készítettünk is erre egy koncepciót, amely jelenleg a kormány előtt van.

Hajdú-Bihar megye: jövőre megduplázódik a tanulók gyakorlati óráinak száma

Beiskolázások a három éves duális szakképzésben is

A kamarai duális képzés, mint a magyar szakképzés legújabb rendszere, az általános iskola 8. évfolyamát elvégzettek részére biztosít lehetőséget a magasabb gyakorlati tudás elsajátításához. A diákok gyakorlati képzése vállalkozóknál, valós munkahelyi körülmények között zajlik, jelentősen megemelt gyakorlati órászámmal.

Szabolcsi Zsolt

2011 júliusában megjelent a 133/2011. (VII. 18.) kormányrendelet, melynek melléklete felsorolja azt a 49 szakképesítést, amelyekben 2011. szeptember elején beindult az új, három éves duális rendszerű oktatás. E szakmákban a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara által kidolgozott szakmai és viz-

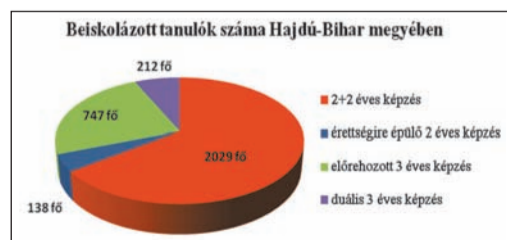
gakovetelményeket (Szv) a 32/2011. (VIII. 25.) NGM rendelet tartalmazza.

2011 szeptemberében négyféle képzésben kezdhetők meg a diákok tanulmányait. A két éves képzésben régi vagy új Svz szerint, a három éves képzésben szintén a régi vagy az új Svz szerint. Ez év őszén a megyei kamara beiskolázási adatait gyűjtött azoktól a Hajdú-Bihar megyei szakképző iskolák-

tól, amelyek a kereskedelmi és iparkamarák gondozásában lévő szakképesítésekben érettségi utáni két éves, 2+2 éves, előrehozott három éves, valamint a három éves kamarai duális rendszerben indítottak szakmai képzéseket. A visszajelzett információk szerint 18 iskolában, 53 szakmában, összesen 3126 diák kezdte meg tanulmányait ez év szeptemberében.

A három éves, duális szakképzési rendszerben 212 főt isko-

lázta meg. Az így beiskolázottak közül 40-en érettségire épülő két éves képzésben (vendéglős, automatikai technikus), 140-en 10. évfolyamra épülő két éves képzésben (élelmiszer- és ve-



gyáru-eladó, szerkezetlakatos, szakács, gépi forgácsoló és kőműves), 32-en pedig 8. általános végzettségre épülő három éves duális képzésben (festő, díszítő, mázó és tapétázó, valamint kőműves) kezdtek meg a szakmai ismeret elsajátítását.

Mivel az új szakmai és viz-

gakovetelmények csak később, augusztus legvégén jelentek meg, az iskolák idő hiányában nem tudták bevezetni az új rendszerű képzést. A nehézségek ellenére az új képzési forma bevezetését két debreceni és két vidéki szakképző iskola vállalta.

A három éves duális rendszerben beiskolázott diákok száma jövőre a jelenlegi többszöröse lesz, mivel várhatóan felme-

nyes rendszerben leváltja a korábbi rendszerű képzéseket. Az új szakképzési rendszer célja, hogy tanulószerződéses jogvi-

gyújtást két debreceni és két vidéki szakképző iskola vállalta.

A három éves duális rendszerben beiskolázott diákok száma jövőre a jelenlegi többszöröse lesz, mivel várhatóan felme-

Felmérés a pályakezdő szakmunkások munkaerő-piaci helyzetéről

A szakképzés nem zsákutca

A továbbtanulási ráták azt mutatják, hogy a szakképzés nem zsákutca, utána is van mód a továbbtanulásra. Másik oldalról az a legnagyobb baj, ha a szakiskolát végzők nem tudnak elhelyezkedni sehol, sem saját szakmájukban, sem más szakmában – mondta el Makó Ágnes, az MKIK Gazdaság- és Vállalkozáskutató Intézetének (GVI) elemzője.

– körösi –

A szociológus-közgazdász szakember szerint fontos lenne, hogy a szakiskolában a szakmához szükséges ismereteken kívül, készségeket, képességeket is sajátítsanak el a diákok – már csak a továbbtanulás és az átképzés miatt is.

A tavalyi adatokhoz képest az idén némileg javultak a szakképzett pályakezdők elhelyezkedési

tel arra, hogy a szakiskola elvégzése óta eltelt kilenc hónap alatt be tudtak-e, illetve akartak-e lépni a munkaerőpiacra. A vizsgálat a több régióban kiemelten támogatott, illetve a kutatásba a korábbi években bevont szakmákra korlátozódott.

A kérdéses időpontjában, tehát kilenc hónappal szakmájuk megszerzése után a fiatal szakképzettek 45 százaléka dolgozott alkalmazottként, 0,4 százaléka vállalkozóként és alig több mint egy százaléka alkalmi munkásként. Munkanélküli volt 23 százalékuk, továbbtanult 29 százalékuk, egy százalékuk pedig egyéb inaktív státuszról számolt be. A megkérdezettek jelentős részének (44 százalék) még egy munkahelye sem

Legfontosabb kompetenciák, amelyek megszerzése problémát jelent a magyar vállalatok számára a nehezen betölthető szakmák körében, 2011

Kompetencia megnevezése	Említések aránya az összes említésen belül (%)
szakmai gyakorlati jártasság	65
önálló munkavégzés képessége	50
munkafegyelem	38
munkakultúra	36
szakmai elméleti alapok	35

esélyei. A megkérdezettek között az alkalmazottak aránya nőtt és visszatért a 2009-es szintre, a munkanélküliek aránya pedig csökkent, s az álláskeresés átlagos időtartama is némileg mérséklődött – derül ki egyebek között az MKIK GVI a pályakezdő szakmunkások munkaerő-piaci helyzetét vizsgáló elemzéséből. A kutatás 2919 tanuló körében végzett kérdőíves adatfelvétel adataira támaszkodva a 2010 nyarán szakmát szerzett fiatalok munkaerő-piaci pályájának kezdetét vizsgálta, különös tekintet-

volt életében – ők nagyrészt tanulók, illetve munkanélküli státuszúak voltak a kérdéses időpontjában. Azok közül, akik az iskola elvégzése óta legalább egyszer munkába álltak, 71 százalékuk abban a szakmában dolgozott, amelyet tanult, 29 százalékuk viszont ettől eltérő szakmában tudott elhelyezkedni.

– A szakiskolában elsajátított tudás munkahelyeken történő hasznosíthatósága, a tavaly megfigyelt tendenciához hasonlóan, sajnos tovább romlott – összegezte a tapasztalato-



Makó Ágnes, a GVI elemzője

kat Makó Ágnes. – Ezzel együtt a fiatalok 65 százaléka számolt be arról, hogy a szakiskolában tanultaknak legalább a felét hasznosítani tudja munkája során. A munkába állt tanulók 12 százaléka jelezte, hogy a szakiskolában mindent megtanult, amire a munkahelyén szüksége van, 88 százalékuk viszont ennek az ellenkezőjéről számolt be. Örvendetes ugyanakkor, hogy a nyelvtudásra vonatkozó adatok immár harmadik éve kismértékű pozitív elmozdulást mutatnak: idén a megkérdezettek 72 százaléka jelezte, hogy beszél a magyaron kívül más nyelven is.

A kutatás kitért a továbbtanulási tervekre is. 2011-re újra a szakközépiskola és a technikum vált a legnépszerűbb továbbtanulási irányvá: a megkérdezettek 35 százaléka említette terveit között. A gimnáziumi érettségit fontolgatók aránya 27 százalékra csökkent, de még így is ez a második legnépszerűbb továbbtanulási forma. A főiskolai vagy egyetemi képzésben való részvételt tervezők aránya tovább csökkent (19-ről 17 százalékra).

Kritikusabb a helyzet az egészségügyben

Öt hiányszakma Közép-Dunántúlon

A szakképzés évek óta minden oldalról az érdeklődés fókuszában van. Horváth Ágnes, a Veszprém Megyei Kereskedelmi és Iparkamara regionális programkoordinátorát, a Közép-dunántúli Regionális Fejlesztési és Képzési Bizottság munkájáról, a Fejér, Veszprém és Komárom-Esztergom megyei helyzetről kérdeztük.

Móroczy Károly

– Melyek most a hiányszakmák Közép-Dunántúlon?

– A régióban – a felmérések összegzése, majd a bizottság véleménye alapján – hiány-szakmák minősül a hegesztő, az ács-állványozó, a szociális gondozó, gépi forgácsoló, épületgépészeti rendszerszerelő. Miniszteri döntéstől függ, hogy a javaslat mikortól válik alkalmazandó listává. Nagyon fontosnak tartjuk, hogy egy bizottság döntött arról, felhívja valamilyen érintett fenntartó és intézmény figyelmét, hogy 2012-től alapozó és előkészítő évfolyamon ne indítsunk olyan szakmákban képzést, amelyek nem szerepelnek a kiemelten támogatott illetve támogatott szakképzések között sem.

– Kikerült a felsorolásból a

kőműves szakma, és bekerült a szociális gondozó. Mi a változás oka?

– Figyelembe vették a munkaügyi központ nyilvántartott álláskeresőkre vonatkozó adatait, amely a pályakezdők arányát is kimutatja. A kőműves szakmában regisztrált munkanélküliek száma 1033, ebből 31 a pályakezdő, ez az indoka annak, hogy kikerült a hiányszakmák közül. A szociális gondozó bekerülését több tényező is indokolja: az egészségügyben általános az ápolóhiány, a szaktárca magasabbra emelte a képzési követelményeket, az ápolóképzést érettséghez kötötték. Az érettségizettek viszont nem akarnak erre a szakmára jelentkezni, akik pedig jelentkeznének, azok nem kerülhetnek be a képzésbe, nem kapnak megfelelő támogatást.

– Miközben súlyos válságban

Interjúsorozattal mérték fel az igényeket

Dr. Markovszky György, a Veszprém Megyei Kereskedelmi és Iparkamara elnöke, a bizottság társelnöke szerint a régió három megyéjében várhatóan nem változnak jelentősen a szakképzési irányok és arányok. – Úgy gondolom, hogy azok a különbségek, amelyek eddig voltak, ezután is megmaradnak – mondta. Az intézményekre és TISZK-ekre vonatkozóan a 2012-es év őszén kezdődő tanévre érvényes döntéseket hoztunk. Például Veszprém megyében a Balaton miatt az idegenforgalom súlya jóval nagyobb, mint a társ megyékénél. Fontos, hogy a kisebb régiókra jellemző irányokat is meghatározzuk, hiszen mások az igények Pápa vagy Herend környékén. Ma már nem szívesen utaznak sokat a diákok a megyén belül sem. Kellően megalapozott kérdésekből álló interjúsorozattal mértük fel az igényeket. Az idén következetesebbek voltunk abban, hogy az úgynevezett divatszakképzésben sehol ne indítsanak képzést, mert teljesen felesleges.

Hiányoznak a szakmai kompetenciák

A szakképzés helyzete nem csak mennyiségi kérdés: minőségi, korszerű szak tudású fiatal szakmunkásokat kell kibocsátani. Bizonyos szakmákban évek óta problémát jelent a vállalatoknak jó szakembereket találni. A mögöttes okokra kereste a választ az MKIK Gazdaság- és Vállalkozáskutató Intézetének (GVI) idén tavasszal készített vizsgálata, az eredményeket Fazekas Mihály és Hajdu Miklós elemzők összegezték.

– körösi –

Március és május között több mint négyezer vállalkozásra és közintézményre kiterjedő kérdőíves adatfelvétel zajlott az MKIK GVI szervezésében azzal a céllal, hogy feltérképezze az üzleti szektor és a közsféra egyes szegmenseinek a szakképző iskolát végzettek iránti keresletét egy éven belüli, illetve három éven túli időtávon; továbbá, hogy ezt összevessze a szakképző iskolák várható kibocsátási adataival – szakmánként és megyénként, illetve régióként. A kereslet és kínálat összehasonlítását pedig a 2012/2013-as szakképzési beiskolázási keretszámokra tesz javaslatot.

A kutatás rámutatott: megyei és országos szinten is egyszerűen jellemezhető egy szakmát a túlkéréslet és a túlkínálat. A kritikus szakmák egyik típusánál a vállalatok az üres álláshelyet hamarabb időn át nem képesek betölteni pályakezdőkkel. A kutatók – a kereslet és kínálat számszerű eltérései elemzése mellett – a pályakezdők képességeit és kompetenciáit, tehát a szakképzés kibocsátásának minőségi jellemzőit is nagyító alá vették. Véleményük szerint ez azért kulcsfontosságú, mert könnyen elképzelhető, hogy egy szakmában megfelelő mennyiségű végzős áll rendelkezésre a végzettségek

számát és az álláshelyek szakmáját tekintve, mégis problémát jelent a vállalkozások számára az adott szakmában pályakezdőt felvenni, mivel a szakképzésből kilépők bizonyos képességekben és kompetenciákban hiányt szenvednek. E hiányok feltárása tehát a szakképzés minőségi fejlesztésére ad iránymutatást.

A megkérdezett 3818 vállalat közül 620-nak jelentett problémát megfelelően képzett pályakezdőt találni (16 százalék). E vállalatok összesen 883 szakmát jelöltek meg, amelyekben nehezen betölthetők az álláshelyek. A leggyakrabban említett húsz szakma között több olyan szakmát is megtalálhatunk, melyeket kritikus szakmának sorolt be a GVI idén vagy az elmúlt két évben: ilyen például a bolti eladó, pincér vagy szakács.

A magyar vállalatok számára leginkább hiányzó öt kompetencia a szakmai gyakorlati jártasságot és több általános, a foglalkoztathatósághoz tágabban köthető képességet (például: munkafegyelem, munkakultúra) ölel fel. Ugyanakkor nem tűnnek kirívóan problematikusnak az alkalmazott pályakezdők általános kompetenciái (olvasási, számlási és beszéd-készség) – kivéve az idegennyelv-tudást.

Forrás: Fazekas Mihály: Az RFKB döntések háttere és határossága (MKIK GVI)

A szakképzési eredmények oktatási ciklusonként érlelődnek

Szűk a merítési terület

A magyar gazdaságpolitika végre felismerte, hogy a szektor szereplőinek bevonása nélkül nem lehet a szakképzést oly módon átalakítani, hogy a piaci kereslet-kínálat viszonyában egyensúlyi közeli állapot keletkezzen. Az RFKB hálózat létre hívásakor ezért a gazdasági szakemberek többségbe kerültek a bizottságokba. A beiskolázási irányok és arányok meghatározásakor azonban szűk a merítési terület, hiszen a fiatalok száma messze alatta marad a kívánatos mértéknek. Ráadásul a gimnáziumok elszívó hatása folytán, az oktatás terén, képességbeli hátrányokkal kell számolni – jellemezte a működési környezetet Kovács Vince a Nyugat-dunántúli Regionális Fejlesztési és Képzési Bizottság társelnöke.



Kovács Vince, a Nyugat-dunántúli Regionális Fejlesztési és Képzési Bizottság társelnöke

Bódisz Mária

A társelnök azt is leszögezte, hogy a szakképzési eredmények megjelenéséig legalább 3-5 évtendő a várakozási idő, hiszen a testülettel egyidős évfolyamok még tanulmányaikat végzik. Ugyanakkor a gyakorlati orientáltság jelei már látszanak, s az ösztöndíjrendszer is jelentős előrelépésnek tűnik.

Érdekes momentum, hogy az ország hét régiójának hiányszak-

ma listáin 5-6 szakterület megfigyelik. A törzsre szűkült viszonyok a helyi sajátosságok szerint alakul a gazdasági szakmaszűkület. A nyugati éleket példálul a vendéglátás és az idegenforgalom területén a leggyakoribbak a betöltetlen álláshelyek.

„A szakképzés reformja tehát hosszú folyamat, amelynek sikeres véghezvitelét a most készülő törvények vélhetően támogatják. Kedvező trendet indíthat el az iskolakötelezettség életkorának csökkentése, dicsérendő továbbá a hároméves szakképzés bevezetése. A gazdaság pillanatnyi igényeit kielégítő felnőttképzés esetén azonban a regionális bizottságoknak figyelniük kell a képzési idő és szint megfelelésére” – fejtette ki véleményét Kovács Vince.

Majd elmondta, hogy a hiányszakmák jegyzékének tartalma vitákban érlelődött. A nyolc esetben evidens döntést követően, két mesterség felvételére négy foglalkozási körre fordult, ám sikerült konszenzusra jutni.

A Nyugat-Dunántúlon a szerkezetlakatos, az ács, az állványozó, a szerszámkészítő, a gépi forgácsoló, a hegesztő, a kőműves, a villanyszerelő, a szabó, a szakács, valamint a szociális gondozó és ápoló szakmák közül a legjelentősebb a hiány-

Győr-Moson-Sopron megyében a gép-, illetve autópár szakmái képzendők kiemelten, Vasban a turizmus a specialitás, Zalában pedig az építőipar került fókuszba.

A bizottságok munkájának elindításakor a régiós struktúra a fejlődés irányába hatott. A várható megyei tagozódás mélyrehatóbb elemzéseket tesz lehetővé, s a koordináció révén még közelebb kerülhetnek a döntések a valósághoz.

Az RFKB partnerekről szólva Kovács Vince a TISZK szervezetek szerepének átgondolását szorgalmazta. Megítélése szerint eldöntendő, hogy e központok elsősorban képzőhelyek, pénzbegyűjtő és elosztó centrumok, avagy technikai feladatokat ellátó egységek-e? Megalakulásukkor ugyanis a húsz körüli bázis a csúcstechnológia oktatásának színhelyéül jelöltetett ki. Manapság a 80 TISZK eltérő módon értelmezi tennivalóit.

Az RFKB berkeiben tevékenykedők sajnálattal vették tudomásul a képzőhelyek esz-közfejlesztési pályázati forrása-inak elvonását. Hiánya különösen a néhány tanulót foglalkoztató kisebb cégek, illetve a családi vállalkozások körében okoz versenyképességi problémákat.

„Lényegtelen, hogy az alapokat milyen névvel illetik, ha egy jól körülírt, behatárolt, elvárásokkal körülhatárolt pályázati rendszer szolgálja a közös célokat. Úgy vélem, a legdrágább szakképzés is gazdaságosabb, mint az olcsó, ám gyenge oktatás” – hangsúlyozta a vállalkozói, kamaraelnöki, RFKB társelnöki, valamint MKIK alelnöki tapasztalatokkal egyaránt bíró tisztviselő.



Horváth Ágnes, a VKIK regionális programkoordinátora

van az egészségügy, az orvosok és ápolók közül több százan hagyják el az országot...

– A bizottság határozatot hozott az egészségügyi szakmacsoportba tartozó szakképzésekről kapcsolatban. Javasolja az illetékes minisztériumnak, hogy ebben a szakmákörben tegye lehetővé a nyolc osztályra épülő, három éves szakképzés indítását. Amennyiben ez megtörténik, a Közép-dunántúli Regionális Fejlesztési és Képzési Bizottság ezt a képzést a hiány- és ösztöndíjas szakmák körébe sorolná. Ezzel viszonylag rövid időtávon belül lehetővé válna a nagymértékű hiány pótlása.

– Mi a helyzet az ösztöndíjas szakmáknál?

– Kikerült a körből a bútorasztalos, valamint a lótarló és -tenyésztő. A mostani tíz ösztöndíjas szakma pedig a következő: szociális gondozó, húsimari termékgyártó, hegesztő, ács-állványozó, gépi forgácsoló, épületgépészeti rendszerszerelő, szerszámkészítő, villanyszerelő, géplakatos, kőműves.

Üzleti7

A Magyar Kereskedelmi és Iparkamara RFKB különszáma

Alapította: a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara 1996-ban

Felelős szerkesztő: Lajos Júlia

Olvasószerkesztő: Kalocsay Katalin

Szakmai lektor: dr. Szilágyi János

Fotó: Hajdú Attila Hatlaczy Balázs

Szerkesztőség: Headline PR Kft. 1136 Bp., Pannónia u. 15. Telefon: 06 30 951-8311 e-mail: headline@headline.hu

Kiadja MKIK Szolgáltató Nonprofit Kft. 1055 Bp., Kossuth L. tér 6-8. Tel.: 474-5151, fax: 474-5159

Felelős kiadó: Ay János ügyvezető igazgató

Tördelés, nyomdai munkák: Perjesi Grafikai Stúdió 1116 Bp., Építész u. 8-12. Tel.: 209-3859 Internet: www.reklam.perjesi.hu Felelős vezető: Petró Lajos

Az Üzleti7 RFKB különszám című kiadványa bármely részének másolásával, terjesztésével, az adatok elektronikus tárolásával és feldolgozásával kapcsolatos minden jog fenntartva. Értesítéseket csak az Üzleti7-re hivatkozva lehet átvenni!

ISSN: 1416-5023

Egyeztetett szakképzési döntések születtek a Dél-Alföldön

Még eléggé az út elején vagyunk, de az irány jó

Komoly szakmai vitán ment keresztül a Dél-Alföldön az idén is a szakképzés irányait meghatározó, a Regionális Fejlesztési és Képzési Bizottság (RFKB) beiskolázási határozata és az azt megelőző tárgyalássorozat – mondta el lapunknak Juhos János, az RFKB társelnöke. Egyben hangsúlyozta: megalapozott, konszenzusos döntés született, amit alátámaszt az is, hogy az egyeztetésben résztvevők közül senki nem érezte magát győztesnek vagy vesztesnek – tudtuk meg.



Juhos János, az RFKB társelnöke

Bod Péter

Az érdekütközéseknek abban a rendszerben, amely a hazai szakképzést jellemzi, nem kis szó, hogy olyan beiskolázási határozatot sikerült tető alá hozni Bács-Kiskun, Békés és Csongrád megyében, amely egyfelől találkozik a gazdaság és a piac igényeivel, másfelől a határozattal az oktatási intézmények vezetői is azonosulni tudnak. Az ugyanakkor természetes, hogy a diákok érdekeit szem előtt tartó iskolaigazgatókkal könnyebb megállapodásra jutni, mint az alapvetően a tantestületek

szempontjait hangsúlyozó direktorokkal – avatott be a szakmai alkufolyamatok kulisszatitkaiba az RFKB dél-alföldi társelnöke.

Komoly eredmény, hogy a korábbi évekkel szemben vége szakadt annak a folyamatnak, amelynek során a szakképzésbe belépő diákok számának csökkenését voltak kénytelenek regisztrálni. Az irány éppen ezzel ellentétes: a szakképzésbe belépők száma folyamatosan nő. Ezzel kapcsolatban Juhos János érdekes összefüggésre hívta fel a figyelmet. Hazánkban a felsőfokú képzésbe egyre kevesebben jelentkeznek, és ezzel párhuzamosan nő a szakképzésben megjelenők száma. Nagyon határozott igény van a jól képzett és jó képességű diákokra a szakképzésben. A piaci igények messzemenően ezt támasztják alá – fogalmazott lapunknak a dél-alföldi RFKB társelnöke. Példák sorával támasztotta alá, hogy a kvalifikált munkaerőre égető szükség mutatkozik a gazdaságban. Egyre speciálisabb és szofisztikáltabb szakismereteket követel meg egyebek közt az autószerelés és az energetikával összefüggő szakmák sora (fűtés- és kazán-, légkondicionáló-, napkollektor-szerelők). Ezek zömmel érettségire épülő szakképzések, amelyek az átlagnál jobb tanulási képességeket követelnek meg.

Juhos János kiemelte: egyre inkább beérni látszik annak a munkának az eredménye, amely a kamara bevonásával az első értékelhető és ugyanakkor tudományos megalapozottságú felmérést követően osztályozta, hogy melyik szakmákban alakult ki hazánkban túlképzés, és melyek számítanak hiányszakmáknak. Bár e vizsgálatok eredményeit eleinte sokan és sokszor vitatták, mára általánosan elfogadottá vált a gazdaság szereplőinek véleményét is nagyban tükröző felmérés eredményesora – jelezte a szakember. Ebből a szempontból egyáltalán nem mellékes, hogy a hazai szakképzés egész rendszerére vonatkozó visszacsatolás – vagyis az oktatás szembesítése a valós piaci igényekkel – megvalósítása elképzelhetetlen lett volna a kamarák részvétele nélkül.

Nem kétséges, hogy Magyarországon és annak régióiban a hiányszakmák listája lényegesen hosszabb, mint az a tízes lista, amelyeket az RFKB-k országrészenként összeállítottak. Ugyanakkor azt is látni kell – hívta fel a figyelmet a dél-alföldi társelnök –, hogy a hiányszakmák választó diákoknak járó ösztöndíjakra fordítható összegnek ma keményen korlátot szab a gazdaság teherbíró-képessége. Nyilvánvalóan régióként komoly verseny zajlik azért, hogy mely szakmák kerülhetnek fel a hiányszakmák felsoroló listára.

Betudhatóan az ösztöndíjrendszernek, az iskolákban nőtt a fegyvel, mert a renitens diákokat a szabályok betartására (idetartozik mások mellett a hiányszakmák kérdésköre) az ösztöndíjából való levonással „ho-

norálják”. Juhos János egy kézenfekvő összefüggésre is ráirányította a figyelmet. A hiányszakmákban jó tanulmányi eredményt felmutató tanuló ösztöndíjként akár a minimálbér felére is jogosult lehet. Ez a tény önmagában felértékeli a diák szerepét saját családjában, aki ebben a minőségében keresőnek számít.

A szakképzés magyarországi helyzete azonban még erőteljes javításra szorul. A statisztikák legalábbis elég egyértelműen erről hoznak hírt. Az országos felmérés szerint a szakképzés megszerzését követően egy évben belül csupán a végzettség 30-32 százaléka helyezkedett el szakmájában. A Dél-Alföldön még ennél is borúsabb a kép, mert ugyanez a mutató itt 28, 5 százalékos. Joggal vetődik fel a kérdés: miért tanul és mit tanul a diák, hogy ilyen alacsony mutatószámok köszönjenek vissza a statisztikákból? – fogalmazott önkritikusan Juhos János. A szakember értékelése szerint az RFKB-k rávilágítottak a hazai szakképzés valós problémáira, és ezen túlmenően a megoldásokkal és a megoldáshoz vezető utak keresésével sokat tettek az oktatási rendszer korszerűsítéséért, aminek végcélja, hogy a piac igényeihez igazodó iskolai képzés alakulhasson ki idehaza.

A szakember elismerően szólt a sajtó szerepéről, amely felkarolta és az érdeklődés homlokterében tartotta a hazai szakképzés megújításának szükségességéről folyó szakmai és társadalmi vitát. Egyben ráirányította a figyelmet a pályaválasztás és a pályaelemzés sarkalatos, olykor az egész életre döntő befolyást gyakorló kérdésére.

Elkészült a régió hiányszakmáinak listája Sok szakmában nincs elegendő utánpótlás

A kereskedelmi és iparkamarák számára mindig központi kérdés volt, hogy minél aktívabban, hatékonyabban vegyenek részt a szakképzett munkaerő oktatásában. Ez azért is aktuális feladat, mert számos szervezet kifejezte már aggodalmát a hazai szakképzés aránytúlalacsony – számolt be a tapasztalatokról Nagyné Varga Katalin, a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kereskedelmi és Iparkamara titkára, akivel, mint az RFKB társelnökével, egyebek közt a szakképzés átalakításáról beszélgettük.



Nagyné Varga Katalin, az Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei KIK titkára

Szabolcsi Zsolt

A vállalkozói körből érkező észrevételek is megerősítik, hogy a szakképzés hiányosságai akadályozzák az iskolapadból kikerülő fiatalok megjelenését a munkaerő piacon. Éppen ezért az évről évre aktualizált és megvalósított projekt alapelvei szerint elsődleges cél a munkaerő-piaci szereplők iskolarendszerről szakképzésben való részvételének erősítése. Mit jelent ez az RFKB munkájában? A munkaerő-piaci szereplők érdeke-

képviselleteken, az agrárkamara-n valamint a kereskedelmi és iparkamarákon keresztül megismertetni és beépíteni a gazdasági szereplők véleményét, elvárásait a szakképzés irányainak és arányainak meghatározásába – jelölte meg a változtatás egyik fontos irányát Nagyné Varga Katalin. Kifejtette: a bizottság működésének sikerét az is mutatja, hogy az abban közreműködő szervezetek készek az együttműködésre, az együttgondolkodásra, a szakképzés átalakításának folyamatában pedig meghatározó szerep betöltésére is. Ebben az évben nyár végén sikerült összeállítani azokat a szakmai anyagokat, információkat, amelyek az augusztus végén megtartott, a régiós képzési irányokat és arányokat javasló döntések alapjaként szolgáltak.

A bizottság szeptemberi ülésén tett javaslatot a hiány-szak-képesítésekre, melyek az észak-alföldi régióban az ács, állványozó, ápoló, gazda, gépi forgácsoló, hegesztő szakképesítések.

Ezen túlmenően tanulmányi ösztöndíjas támogatásra javasolja az iskolák számára a szociális gondozó és ápoló, géplakatos, húsipari termékgyártó, pékcukrász, szerkezetlakatos és villanyszerelő szakmát tanuló fiatalokat is.

Megyei munkamegosztás várható Tolnában, Baranyában

Kevesebb alapszakmával átláthatóbbá válik a képzés

Kevesebb szakma, a duális képzés előtérbe kerülése, a felnőttoktatás korábbi kezdete jelenti a szakképzésben a legnagyobb változást, azon túl, amit a régiós helyett a megyerendszer visszaállítása jelent – emelte ki dr. Fischer Sándor, a Tolna Megyei Kereskedelmi és Iparkamara elnöke, a Dél-dunántúli Regionális Fejlesztési és Képzési Bizottság társelnöke.

Szepesi László

– Az életbe lépő új, a kamara által kidolgozott Oktatási és Képzési Jegyzék (OKJ) szerint az oktatott szakmák száma jelentősen csökkenni fog. Jelenleg 450 alapszakmában lehet képzést indítani, amire még ráépülnek elágazások, azaz összesen 1300 szakma képzésének lehetősége adott. Ezt kell a jövőben minimum megfelelni. Az alapképzések száma eleve 150-re csökken, s ezzel az egész oktatási szerkezet átláthatóbbá válik.

– *Milyen változást hoz ez a Dél-dunántúli régióban?*

– A régióban a jegyzékben szereplő összes szakma 60 százalékát nem is oktatták. Olyan szakképzések is szerepeltek, mint például a porcelánkészítő, vagy az aranyműves különböző al-szakmái. Gyakorlatilag a már nem létező, sehol sem oktatott szakmák kikerültek az OKJ-ből, a rokonszakmákat pedig összevonták. A modul rendszerű oktatás alkalmas arra, hogy aki megszerez egy modult, könnyen át tudja képezni magát rokon szakmára is, így a szakmunkás rugalmassá válik munkavállalási szempontból.

– *Az oktatók számára mit jelent ez a változás?*

– Nekik is egyszerűbb lesz a dolguk, mert nem kell a renge-



Fischer Sándor, a Tolna Megyei Kereskedelmi és Iparkamara elnöke

teg rész-szakképzésre külön felkészülni, hiszen a szakmák nagy részét nem is oktatták.

– *A megyerendszer visszaállítása is új helyzetet teremt, mi várható?*

– Átalakul a Regionális Fejlesztési és Képzési Bizottság is, az egész struktúra megyei rendszerű lesz, a képzés is megyei szintre kerül. A szakképző intézetek pedig az önkormányzatoktól átkerülnek a kormányhivatalokhoz, központosítottabb lesz a képzés és így várhatóan nem lesznek párhuzamos képzések. A régióban is bizonyos munkamegosztás várható.

– *Ettől az oktatás közelebb kerül a gazdaság szakmák szerinti igényeire?*

– Közelebb kell kerülnie. Mindenképpen nagyobb összhangra van szükség, mert jelenleg, a frissen végzett szakembereknek csupán 20 százaléka tud egy évben belül elhelyezkedni a tanult szakmájában. Ráadásul az átlag nagy kilengéseket takar: az egészségügyi szakmákban például Szatmáryné Jähl Angéla, a BKIK kiugróan magas, 60 százalék, a mezőgazdasági szakmákban és bizonyos ipari szakmákban pedig 5–10 százalék ez az arány. A fiatalokat hiába képezték évekig, nem helyezkednek el a szakmájukban, nem teszik, vagy nem találnak munkát. Sokan egyből más szakmát választanak, s nem kevesen, külföldön keresik a boldogulást.

– *Mit tesznek, hogy ne így legyen?*

– Elsősorban a gazdaság igényeinek megfelelő szakképzést kell megteremteni. Segíthet ebben a fejkvóták elosztásának módosítása, ma még ugyanis egyenlő arányú az elosztás. A jövőben figyelembe kellene venni, hogy az oktatott szakma iránt mekkora igénye van a gazdaságnak, s azt is, hogy az adott szakma oktatása mekkora terhet jelent az iskolának. Azzal, hogy a szakképzést átvette a kamara, e téren alapvető változások következ-

nek. A szakképzés átalakításának célja a duális képzés megvalósítása, amelyben az iskolák elsősorban az elméleti képzést adják, a gyakorlati oktatást pedig a gazdasági élet szereplői biztosítják.

BKIK: Nélkülözhetetlenek az RFKB-k

Tükrözni kellene a változást

Célszerű lenne az államilag támogatott valamennyi képzésre kibővíteni az RFKB-k hatáskörét, vagyis kiszélesíteni a magyar gazdaság teljes spektrumára. Ez azt jelenti, hogy a szakközépiskolákban, főiskolákban, egyetemeken oktatott képzések munkaerő piacon való szükségességéről is az RFKB-k készítenének ajánlásokat – mondta el Szatmáryné Jähl Angéla, a BKIK kollégiumi elnöke.

K. Tóth László

A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara (BKIK) rendkívül fontosnak tartja az RFKB-k tevékenységét, amely – mint Szatmáryné Jähl Angéla, a BKIK kollégiumi elnöke megfogalmazta – nélkülözhetetlen ahhoz, hogy valóban fel lehessen mérni a gazdasági szereplők valós munkaerő (például a szakmunkások) iránti igényét.

– Hosszú évekig küzdöttünk azzal a problémával, hogy létrehoztunk egy magas szintű képzést, amire a piacnak nem volt szüksége. Ezzel párhuzamosan hiányszakmák alakultak ki, s a rendszer nem épült ki úgy, hogy láthatóvá tegye, hogy milyen képzettségű szakembereket foglalkoztatnának a vállalkozók – állapította meg Szatmáryné Jähl Angéla.

A BKIK kollégiumi elnöke szerint, aki egyben fővárosi önkormányzati képviselő is –, célszerű lenne az államilag támogatott valamennyi képzésre kibővíteni az RFKB-k hatáskörét, vagyis kiszélesíteni a magyar gazdaság teljes spektrumára. Ez azt jelenti, hogy az állam által finanszírozott képzések esetében, szakközépiskolákban, főiskolákban, egyetemeken folyó képzések munkaerő piacon való szükségességéről is az RFKB-k készítenek ajánlásokat.

– A paletta teljessége azért szükséges, hogy legyen a döntéshozóknak valós információjuk,

hogy a piaci szegmensek milyen munkaerőt igényelnek. Kinek jó az, ha a növendék elvégzi az egyetemet, s munkanélkülivé válik, mert eladhatatlan a tudása? – vetette fel Szatmáryné Jähl Angéla, hangsúlyozva, hogy komplexen kell nézni az egész rendszert. Az RFKB-k iránymutatásait figyelembe kell venni, mert így koordinálható a piaci igényekhez igazodva a pályaelemzés.

Kiemelte, hogy már az iskolában is egy sokkal komplexebb pályaválasztási lehetőséget kell mutatni a tanulóknak. Mint elmondta, rendkívül fontos, hogy a gyerekeket olyan pályára segítse, amely egy életre biztosítja nekik a megélhetést és továbbfejlesztést.

– El kell érni, hogy az RFKB-k országos szinten utat tudjanak mutatni. A Magyarországon működő, beruházni kívánó cégeknek is komoly problémát jelent, hogy sem képzettség, sem területi szempontból nem találhatnak megfelelő munkaerőt. Hazánkban ma munkaerőhiány van, ugyanakkor munkanélküliség is, pedig ez utóbbi az igényelt képzettségekkel jelentősen csökkenthető – hívta fel a figyelmet a képviselő-asszony.

– A munkaerőpiacon kérdőív felmérésekkel prognosztizálják, hogy négy-öt év múlva várhatóan milyen képzettségű szakemberekre lesz szükség. A változás követelményét tükrözni kell a tanulóknak felé. A gazdaság mostani helyzetében ennek rendkívüli a jelentősége.



Szatmáryné Jähl Angéla, a BKIK kollégiumi elnöke

– A kamarának is fontos, hogy az RFKB-k jó irányokat és irányokat határozzanak meg, nem véletlen, hogy jelenleg is végzünk kérdőíves felméréseket. Vélhetően módosul a Kamarai törvény, s ez reményeink szerint az RFKB-k számára is pozitív változást hoz – tért rá a módosításokra. Tapasztalata szerint az RFKB-k tevékenysége által folyamatosan kristályosodnak ki a szakképzési kérdésekre adandó válaszok. A cél minél nagyobb foglalkoztatás, illetve az ennek figyelembe vételével irányított oktatás. A foglalkoztatás jövőbeni prognózisa életutakat határozhat meg és elengedhetetlen a gazdaság fejlődésében.

Annak is nagy jelentősége tulajdonítunk, hogy közösen dolgozzunk más szervezetekkel. E téren is partnereink a munkaadói és munkavállalói szakmai szervezetek, akiknek a munkájára és tudására szükség van, hogy minél pontosabb képet tudjunk felvázolni arról, hogy a gazdaság mit igényel majd.

Bővíteni kell az RFKB-k hatáskörét az iskolarendszeren kívül is Összefogásra van szükség

A regionális fejlesztési és képzési bizottságok hatáskörük-nél fogva egyelőre csak orientálni tudják a képzőket a gazdaság által elvárt irányba, ezért dr. Komoróczy István, az Általános Fogyasztási Szövetkezetek és Kereskedelmi Társaságok Országos Szövetsége (ÁFEOSZ) szövetségi titkára és szakképzési vezetője, valamint dr. Kovács Szilvia pályázati szakértő egyetértnek abban, hogy erősíteni kell az RFKB-k szerepét és bővíteni jogszabályait.



Komoróczy István ÁFEOSZ titkár



Kovács Szilvia pályázati szakértő

Körösi Katalin

Az RFKB működését mindkét esetben szükségesnek és hasznosnak ítélik, szerintük megfelelő az eddigi tevékenységük, a delegált tagok az összes régióban hatékonyan működtetik a bizottságot.

– Természetesen volna még mit fejleszteni, ám ennek egyik fontos követelménye lenne, hogy az RFKB-k döntési jogosítványai bővíljenek – tette hozzá Kovács Szilvia. – Az RFKB-k kiemelkedő szerepet töltenek be a szakképzés és a munkaerőpiaci igények közötti, néha igen jelentős szakadék áthidalásában. Célzerű lenne egységesen kezelni a szakképzést, és bevonni a rendszerbe az iskolarendszeren kívüli képzéseket, elsősorban a széleskörű felnőttképzést is – javasolta.

A döntéshozatalban az RFKB-k számára a legfontosabb támpontot a regionális

kinttel arra, hogy hároméves képzési idővel számolva is szükséges alapkompenciák oktatása, nem valószínű, hogy olyan rugalmasság, mint a felnőttképzés területén. A hatékonysághoz elengedhetetlen a tanulók és a szülők bevonása és a pályaválasztás valamint a pályakövetés fejlesztése.

A gazdaság szereplői az RFKB-k segítségével hatással lehetnek a szakképzési folyamatokra. Érdemes és szükséges a munkáltatók véleményét figyelembe venni mind az iskolarendszerű, mind az azon kívüli képzésről. A rendszer jó működéséhez elengedhetetlen a visszacsatolás, azaz hogy a munkáltatók igényei megjelenjenek a régióban oktatott szakmák arányában és kompetenciáiban.

A küszöbön álló változásokról Komoróczy István elmondta: támogatja az RFKB-k felépítésének, működésének egységessé tételére irányuló javaslatokat. Ugyanakkor az RFKB-k és a szakképzési rendszer helyzetét jelenleg bizonytalannak látja, mivel még nem ismertek pontosan a jogszabályi változások, amelyek akár alapvető hatással lehetnek az RFKB-kra.

Kovács Szilvia kifejtette: Alapvetően nem vitatják annak szükségességét, hogy a bizottságok a jelenlegi regionális helyi megyei szinten működjenek, ám a közép-magyarországi régióban, tekintettel Budapest és az agglomeráció speciális helyzetére, ezt nem javasolják. – Elengedhetetlennek tartják viszont az RFKB-k döntési jogosítványainak növelését. A legpozitívabb változást az jelentené, ha az iskolarendszeren kívüli képzésekre is ki tudnák terjeszteni, és így az arányokra és irányokra vonatkozó javaslatok ezen a területen is hatni tudnának. Az OKJ racionalizálását is elfogadják, főként a felsőfokú szakképzés területén, ahol rengeteg képzés alapkompenciái azonosak.

munkaerőpiaci visszajelzések jelentik. Az RFKB-k feladata többirányú: nemcsak a szakképzés arányainak-irányainak meghatározása, a szakmák kategóriába sorolása (támogatott, nem támogatott), kiemelkedően támogatott) tartozik a hatáskörükbe, hanem a hiányszakmák megnevezésével és a hozzá kapcsolódó ösztöndíjrendszerrel hatni képesek az iskolarendszerű képzést folytató intézményekre a munkaerőpiac, gazdálkodók elvárásainak megfelelően.

– A jogszabályaink arra eleget, hogy jelzést adjunk a képzési arányszámokról – hangsúlyozta Komoróczy István. – A szakképzésben összefogásra van szükség az iskolák és a gazdaság szereplői között. Közös cél, hogy a szakmát tanulók keresett végzettségeket szerezzék, a munkaerőpiacon érvényesülni tudjanak és Magyarországon jól képzett szakmunkások álljanak rendelkezésre. Te-

A hazai szakképzés kritikus pontja a szakmai gyakorlat megszerzése

Szakoktatást csak hosszú távon lehet tervezni

Célunk, hogy közeledjen egymáshoz a munkaerő-piaci kereslet és kínálat, javuljon a pályakezdő fiatalok elhelyezkedési esélye, csökkenjen a hiány- és a túltelített szakmák száma – hangsúlyozta egyebek között Számadó Endréné, a Kereskedők és Vendéglátók Országos Érdekképviseleti Szövetsége (KISOSZ) társelnöke és észak-magyarországi regionális vezetője, akivel a regionális fejlesztési bizottságok hároméves tevékenységéről, valamint a magyar szakképzés helyzetéről beszélgettünk.

Körösi Katalin

– Hogyan értékeli az RFKB eddigi működését?

– A szakképzés rendszerében igen felértékelődött az RFKB-k szerepe. A szervezetek legfontosabb feladata, hogy a munkaerő-piaci szereplők iskolarendszerű szakképzés koordinációjában való részvételét megvalósítsa. Kiemelt célja, hogy a gazdálkodók részéről beérkező, a kutatás során feltárt adatok és konzultációk alapján jelzett munkaerő-piaci igények figyelembevételével az iskolai struktúrákat feltárja, ennek ismeretében tegyen javaslatot – az általa gondozott szakképzési folyamatok vonatkozásában – a beiskolázási irányokra és arányokra. Azaz pontosan meghatározza, hogy a korszerű tananyagokkal, vizsgáztatási rendszerrel és technikai háttérrel rendelkező szakképző központok hány osztályban, milyen szakmacsoportokat, szakképzéseket oktassanak az adott térségben.

A bizottságok részt vesznek a régió hosszú- és középtávú területfejlesztési koncepciójának kidolgozásában, amely a beiskolázási szerkezetet a szak-

munkakapcsolat alakult ki már az elmúlt években is, amely ebben az évben tovább mélyült. A gazdaság szereplőivel szintén sikeres folyamatok munkakapcsolatot kialakítani. Célzerű lenne, ha az RFKB továbbra is regionális szinten működne és tenné meg javaslatait. Javasoljuk, hogy a jövőben az RFKB vezetését a kamarák vegyék át, a gazdasági érdekképviseletekkel egyetemben, mivel így jobban biztosítható a változó gazdaság igényeinek megfelelő, gyors döntéshozatal.

– Az RFKB működéséhez idén is egy átfogó kutatás is kapcsolódott. Melyek voltak a legfontosabb tanulságai?

– A jelenlegi rendszer nem biztosítja a kereslet-kínálat elváráthoz összhangját. A túlkínálat ellenére problémát jelent a vállalkozások számára az adott szakmában pályakezdőt felvenni, mivel a szakképzésből kilépők hiányt szenvednek bizonyos képességekben és kompetenciákban. Ezt támasztja alá, hogy a gazdálkodó interjúalanyok mindegyike az elhelyezkedési lehetőségek kritériumai között döntő tényezőként határozzák meg, hogy a munkahelyre pályázók milyen formában, melyik intézményben és gyakorlati helyen szerezték meg a szakképzést.

– Véleménye szerint melyek a legfontosabb témavonalok?

– Lényeges, hogy az álláskeresők beiskolázása a munkáltató igények és az egyén lehetőségeinek összehangolásával

Kérdés, hogy mit ír elő az oktatási törvény 2012-től Szűrjük ki az anomáliákat!

A szakképzési rendszer jól működik, ám a nagyobb hatékonyság érdekében az anomáliákat ki kell szűrni – hangsúlyozta Hegyi István, az MSZOSZ szakértője, aki szerint a helyzetet bonyolítja a jelenlegi bizonytalanság.



Hegyi István, az MSZOSZ szakértője

K. Tóth László

Olyan széleskörű társadalmi bevonással működő szakképzési rendszer, amely napjainkban Magyarországon megvalósul, sehol a világon nem található. Ugyanakkor nagy a bizonytalanság, mert az RFKB-k sorsa novemberig nem megoldott – összegzi a tapasztalatait Hegyi István. A Magyar Szakszervezetek Országos Szövetségének (MSZOSZ) szakértője megemlíti, hogy nem tudni, ki bírálja majd el a régiókban a decentralizált pályázatokat. Mint mondja, egyelőre jelentős a zavar a rendszerben, ugyanis nem tudni, hogy a már bejelentett és tervezett törekvésekkel miként alakítják át, s hogy a készülő oktatási törvények 2012-től mennyire befolyásolják a szakképzés rendszerét.

– Amit mi látunk, abból arra következtetünk, hogy a kamaráknak valószínűleg erősödik a befolyása a szakképzés irányításában, s ezt vélhetően a jogszabályokban is rögzítik. Természetesen továbbra is részt szeretnénk venni az RFKB-kban, mert ez a rendszer biztosítja, hogy e

bizottságok jól működnek, megfelelő szakmai munkát végeznek, bár igaz, hogy a hatékonyság növelése érdekében ki kell szűrni néhány anomáliát – hangsúlyozta Hegyi István.

Az RFKB-k 2008-ban kezdték meg a működésüket, döntő többségében a munkaadók szervezetei vesznek részt a munkájukban, de a munkavállalói tömörülések, a kamarák képviselői, a regionális munkaügyi tanácsok is képviseltetik magukat, s a szakképzésért felelős miniszter ugyan csak tagja a bizottságnak. A munkaadói kilenc érdekképviselet azért élvez többséget, mert ők tudják a legmegfelelőbb döntéseket hozni a tekintetben, hogy mely szakmákat kell preferálni.

A projektek úgy működnek, hogy a cégek képviselőit kérdőíves felmérésekkel meginterjúválták, hogy a következő három-négy évben milyen szakmákra lesz szükségük. Ezt a munkát a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara végzi, illetve annak területi szervei a munkaadókkal közösen. Az adatgyűjtésnek létezik egy másik pillére, ebben a szakszervezeti szövetségek tömörülnek, amelyek szétosztották, hogy melyik milyen szakmákat képvisel. „Mi is képviselünk 10-12 szakmát. Interjúkat kell készítenünk. Az MSZOSZ is delegált képviselőket az RFKB-kban, akik szintén részt veszünk az interjúzásban. Korábban évente legalább negyven személyt kérdeztünk meg, az idén viszont csak húszat. E csökkentést az elhatároltuk, hogy nem kellően hatékony az a munka, amit a szakszervezetek végeznek” – mesélte az MSZOSZ szakértője. Az interjúkat és a kérdőíveket összesítik, a feladatot május 31-ig kellett elvégezni.

Augusztus végén össze szoktak hívni egy workshopot, itt

küzdnek, sokan gondolkoznak profilváltáson.

A kereskedelmet előmozdító tényezők egyik legfontosabbja a jól szervezett kereskedelmi oktatás. Jelenleg az oktatás színvonala nincs teljes összhangban a gyakorlati követelményekkel. Egyrészt a szakképzésbe kerülő fiatalok, szerény megfogalmazással szólva, alulképzettek. Másrészt az iskolák érdeklődési rendszere számos alapfokú oktatási intézményt fordított a szakképzés felé. A kereskedelem sok számára kézenfekvő választásnak tűnt, mert szerény eszközigenyű. Arról pedig mintha elfeledkeztek volna, hogy az általános műveltség egy kereskedő számára legalább oly fontos, mint a szakképzettség és a gyakorlat, sőt egyenesen nélkülözhetetlen. Egy kereskedőnek választékosan kell beszélnie, írnia, széles látókörrrel kell rendelkeznie, s ezt egymagában a szakképzés sohasem nyújthatja. A két feladatot együtt szemlélve a duális szakképzés kapujához érkezünk.

– A jelenleg folyamatban lévő jogszabályi változások, valamint a szakképzés megújulására vonatkozó kamarai javaslatok épp ezt célozzák.

– A duális képzést csak klaszterszerű formában szabad továbbfejleszteni, azaz a gazdasági kamarák közreműködésével, a gazdaság rendelje meg a szakember utánpótlási igényét, a képző intézet a megrendelést teljesíti. Természetesen az ehhez igazodó új képzési programok is kellene. A jelenlegi kormányzati intézkedések egyértelműen ezen irány felé mutatnak országos és régiós szinten egyaránt. Fontos azonban hangsúlyozni, hogy az eredmé-

kell ugyanis meghozni az előzetes döntéseket a szakképzés arányaira és irányaira vonatkozóan. A végleges döntések pedig szeptemberben születnek meg arról, hogy három-négy év múlva a szükséges végzettségű növekedések kerüljenek ki az iskolából.

2008 és 2010 között az RFKB-k döntöttek a szakképzés szükségleteiről, ám ezután kialakult a Térségi Integrált Szakképző Központok (TISZK-ek) rendszere. Az RFKB-k döntöttek a decentralizált pénzügyi keretek pályázatásáról, vagyis arról, hogy a fejlesztési intézmények milyen támogatást kapjanak. A szisztéma 2011-ben annyiban megváltozott, hogy a decentralizált pénzügyi keret centralizáltá vált, így az RFKB-k döntési joga korlátozódott. Az RFKB-k a pályázatok utólagos ellenőrzés alá vetik, tehát megvizsgálják, hogy a pályázati pénz miként hasznosult.

– Ennek van egy kis pikanteriája, még pedig az, hogy az RFKB-k döntései a TISZK-ekre vonatkoznak, de nincs kényszerítő erő, s a központok nem is mindig hajlítják végre megfelelően a döntések által generált feladataikat – jegyezte meg Hegyi István.

További változás, hogy az RFKB-kat idén már a regionális munkaügyi szervezet irányítja, ugyanakkor a működtetés nem módosult, csak az irányítást cserélték le.

A szakértő szerint az anomáliák kiszűrésével javítható a rendszer működése. Az egyik legfontosabb, hogy az RFKB-k döntései kötelezőek legyenek. Akkor válik igazán hatékonyá a szakképzés, ha az egyes régiókban egy kézbe kerülnek a döntések. Másrészt az RFKB-k döntési jogát ki kell terjeszteni a szakképzésben érdekeltet minél szélesebb körre. Ezáltal a rendszer sokkal célirányosabban tudna szolgálni a munkaerőpiac által igényelt szakképzett munkaerő biztosítását.



Számadó Endréné, a KISOSZ társelnöke

nyek a következő tanévtől válnak értékelhetővé.

– A gazdasági világválság jelentős hatással volt a magyar gazdaság teljesítményére, és a munkaerőpiacra is. A tervezésben lépést tudnak-e tartani ezekkel a folyamatokkal?

– A következő hónapok, évek tekintetében továbbra is kérdéses, hogy milyen gyorsasággal lábál ki a világgazdaság, Európa és ezzel összefüggésben Magyarország a válságból. Az elmúlt két évben a pályakezdő szakmunkások iránti kereslet is jelentősen csökkent az országban és a kilátásokat is jelentős bizonytalanság övezi. Az RFKB-k az a feladata, hogy a válságot követő gazdasági helyzetre kell koncentrálni. Ugyanakkor lényeges hangsúlyozni, hogy a szakképzés nem vállalhatja fel a piacépítést. A gazdaság jelenlegi helyzetében operatív intézkedésre van szükség, ezek sorában előkelő helyet foglal el a piacépítés, a korábbi piacok visszaszerzése, a politika kizárása a gazdasági kapcsolatokból.

Egyszerre szűkül és bővül is a hatáskörük?

Az RFKB-k helyett megyei bizottságok

A magyar szakképzési rendszer meghatározó testületei a 2008-tól kibővült hatáskörrel és megújult összetétellel működő regionális fejlesztési és képzési bizottságok. A hét régió 26 tagú bizottságaiban a gazdasági kamarák valamint a munkaadói és a munkavállalói érdekképviseletek (összesen 17 szervezet) tagi delegálási joggal rendelkeznek. A kamarák egyben a bizottság társelnöki teendőit is ellájták. Az RFKB-kban így a gazdaság képviselőinek többsége révén lehetőség van a keresletvezérelt szakképzési rendszer alapjainak biztosítására.

Köpeczi Bócz Attila

Az elmúlt négy évben a bizottságok fő feladatuk végrehajtása során érvényesíteni is tudták a gazdaság képviselőinek meghatározó szerepét, egy olyan folyamat indult be, melynek révén az egyes régiók szakképzési irányait és beiskolázási arányait a munkaerőpiac elvárásaihoz igazodva sikerült alakítani.

2011-ben azonban a szakképzési rendszer megújítása szükségessé tette az RFKB-k eddigi működésének áttekintését, felülvizsgálatát és a szükséges változtatások kereteinek kialakítását. A cikk megszületésekor parlamenti vitára váró új szakképzési törvény tervezete határozott és jelentős változtatásokat vetít előre a szakképzés irányainak és arányainak meghatározásában. Mielőtt ezekre a változásokra rátérnénk, tekintsük át röviden az RFKB-k elmúlt négy éves munkájának tapasztalatait.

Az eddigi tanulságok áttekintése során fontos annak szem előtt tartása, hogy a jelenleg hatályos jogszabályok alapján az RFKB-k működésének az arra kijelölt megyei kormányhivatalok munkaügyi központjainak a feladata, míg a kamarák szerepe a folyamatban a szakmai döntések előkészítése és az ehhez szükséges szakmai munka koordinációja.

2011-ben hétezerrel több kérdőíven végzett adatfelvétel alapján vizsgálta meg a kamara a szakképzett munkaerő iránti kereslet illetve a szakképzett pá-

lyakezdo munkaerő foglalkoztatási helyzetét.

A megfelelő tartalmú döntések meghozatalához elengedhetetlen a jövőben alkalmazó vállalkozások rövid és középtávú tervének megismerése, a várható trendek feltérképezése. Ennek érdekében 2011-ben valamelyik régió szakképzési irányait és beiskolázási arányait a munkaerőpiac elvárásaihoz igazodva sikerült alakítani.

A fiatal pályakezdo szakmunkások körében végzett kutatás az idén több mint háromezer főt érintett. A 2009 óta összegyűjtött adatok segítik a munkavállaló szemszögéből megismerni a munkaerőpiac mozgásait és annak hatásait az egyes szakképzési területekre. Ennek révén feltárható olyan meghatározó tényezők is, melyek nem közvetlenül kötődnek az iskolarendszerű szakképzés mindennapijaihoz, de annak hatékonyságát döntően befolyásolják.

Az RFKB döntések előkészítéseként összeállított javaslatok nyomán meghatározható volt a fejlesztési források felhasználásának az a kerete, mely ösztönözni tudta a szükséges szakmastruktúra változtatásokat, összhangban a hiányzó szakmák munkaerő-piaci igényeivel. Itt azonban meg kell jelezni, hogy a bizottságoknak csak két alkalommal 2008-ban és 2010-ben nyílt lehetősége a decentralizált pályázati források révén a fejlesztések útján is biztosítani a döntéseikkel összhangban álló, szükséges szak-

mastruktúra váltás terheinek kompenzálását.

Az RFKB-k működésének legnagyobb problémája, hogy döntéseiknek nem tudnak megfelelően érvényt szerezni, mert a döntések be nem tartása nem jár igazán érzékeny következményekkel, hiszen legrosszabb esetben az intézmény nem részese a fejlesztési forrásokból az érintett szakképzésekhez.

Az RFKB-k működése és működtetése nem egységes. A vonatkozó jogszabályok ugyan meghatároznak bizonyos kere-

ságok, nehezebben érvényesülnek a lokális gyakorlati érdekek és igények.

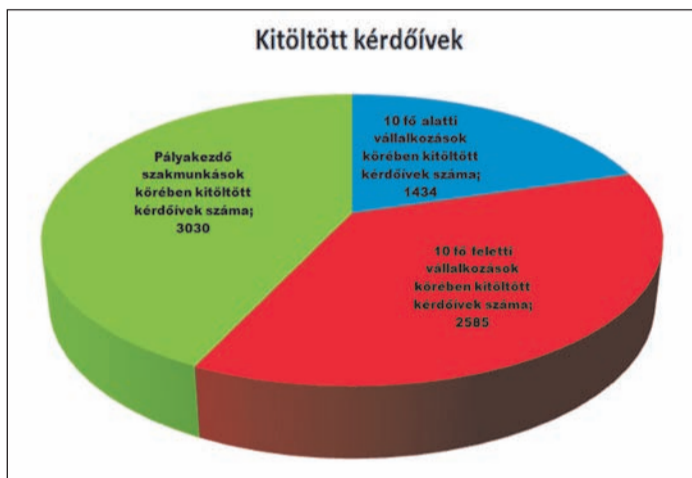
Két alapvető változás következik be a bizottságok működésében. Egyfelől a bizottság konzultációs, véleményező, javaslattevő és tanácsadó testületté fog működni. A másik legszembetűnőbb változás, hogy a régiók irányából a megyék irányába mozdul el a rendszer, így az RFKB-k helyét átveszik a megyei fejlesztési és képzési bizottságok.

Ehhez igazodva a bizottságok összetétele is megváltozik. Az eddig 26 fős regionális bizottságok hét fős megyei bizottságokká alakulnak, melyekben továbbra is biztosított lesz a gazdaság képviselőinek meghatáro-

Mindez még inkább indokoltá teszi, hogy egységes koordináció mellett működjenek a bizottságok, egyértelmű koncepciók mentén szülessenek a szakmai döntések és ezek nyomán a szakminiszter számára a bizottsági javaslatok. Az eddigi döntés-előkészítésben meglévő kamarai szervező koordináló szerep a bizottságok működtetéséhez kapcsolódó feladatok ellátásával kiteljesedik. Ezt a munkát fogja segíteni, hogy a működés részletes szabályait miniszteri rendelet fogja szabályozni.

A megyei fejlesztési és képzési bizottságok azzal, hogy nem döntéshozó szervezetként hanem javaslattevő szervezetként funkcionálnak a jövőben, csak látszólag vesztenek jelentőségükből, hiszen javaslataik nyomán a kormányrendeletben fogja szabályozni a szakképzési irányokat és beiskolázási arányokat. A jövőben a kormányrendelet meg fogja határozni, a bizottsági javaslatok alapján, azoknak a szakképzéseknek a körét, melyek vonatkozásában az egyes fenntartók költségvetési hozzájárulásra jogosultak. Ezzel jelentősen megnövekszik a bizottságok szakmai döntéseinek súlya, hiszen nem csupán az eddigi fejlesztési forrásokról zárják el a döntéseket figyelmen kívül hagyó intézmények magukat, hanem mindennemű költségvetési támogatástól is. Ennek megfelelően meghatározódik az az arány, amelyre a szakképzés költségeit az iskolarendszeren kívüli szakképzés is befolyásolja a bizottsági javaslatok, hiszen az új Szakképzési törvény e területre is kiterjeszti a vonatkozó döntést. Az iskolarendszeren kívüli szakképzés esetében természetesen csak azokban az esetekben van hatálya a kormányrendeletben megfogalmazottnak, ha az adott szakképzésnél hazai vagy EU-s források felhasználására kerül sor.

A bizottsági rendszer újjaalakítása fontos eleme a szakképzés megújításának. Az új rendszer sikerül megőrizni az eddigi rendszer legfőbb erényét, hogy alapvetően a gazdaság, a munkaerő-piaci kereslet figyelembe vételével határozzák meg a szakképzés középtávon belátható működését, ugyanakkor a korábbi évek tapasztalatait felhasználva olyan új elemek épülnek be a rendszerbe, amelyek elengedhetetlenül fontosak a hatékonyabb működéshez.



zók többsége, hiszen négyen, köztük a kamara által jelölt elnök, a gazdaság szereplőinek képviselőiben vesz részt a bizottság munkájában. Tovább erősítő a fejlesztések és a szakképzés kapcsolatát a fejlesztési tanácsok egy képviselője is helyet kap a bizottságokban, míg a kormányhivatalok a köznevelési és a foglalkoztatási feladatellátáshoz kapcsolódóan további egy-egy fővel képviseltetik magukat.

A bizottságok munkájának fontos része a megyei szakképzés-fejlesztési koncepciók kidolgozása, mely koncepciók a megyei területfejlesztési stratégiák részét fogják képezni. Látható tehát, hogy az új rendszerben a közizgazgatás működéséhez is szorosabban igazodó bizottsági rendszer körvonalazódik.

Szembe kell nézni a „képzési deficit”-tel

Előtérbe kerül a cégen belüli képzés

Ma olyan gyorsan változnak a technológiák, hogy a szakképzési rendszerek nem képesek követni, ezért még mindig fontos a nagyvállalatok saját munkaerő utánpótlás képzése – foglalja össze tapasztalatait G. Tóth Károly, a STRATOSZ központi szakképzési koordinátora. A szövetesség olyan stratégiai közszolgáltató társaságokat képvisel, amelyek a távközlés, a közúti és vasúti közlekedés, az energia vagy a vízgazdálkodás területén működnek, gyakorlatilag tehát nincs olyan OKJ-s szakképzés, amely valamilyen formában ne érintené a szervezet vállalatait.



G. Tóth Károly, a STRATOSZ központi szakképzési koordinátora

Losonczi Livia

Az RFKB rendszer érdekes kísérlet arra, hogy miként lehetne a központi, állami irányítási rendszert megerősíteni egy, a versenyszfériből származó véleménnyel, és tudásanyaggal – hangsúlyozta G. Tóth Károly. A tapasztalatokat kedvezően ítéli, mert most először a szakembereket ténylegesen alkalmazó vállalatoknak is

delkező szakembergárdára tartanak igényt, és annak a speciális technológiai képzését mindenhol maguk vállalják, mert nem tudják az iskoláktól elvárni. Nincsenek olyan felkészült képzőműhelyek, tanárok, akik ezt biztosítani tudják. Ilyen rövid idő alatt nem lehet tankönyveket készíteni olyan széles körben, hogy azokat használni lehessen az iskolarendszerben. Példaként a mobiltelefonok és a komputer technikai eszközök rendszereit említi, amelyek általában 6-8 hónaponként változnak. Ezért tehát, bár látjuk, és örülünk a pozitív tendenciának, ami a szakemberképzés területén van, alapvetően az igazi, nagyvállalati saját munkaerő utánpótlás képzés nagyon fontos szerepet játszik – mondja a szakember, aki „civilben” villamosmérnök.

G. Tóth Károly szerint a szakképzésben ma három fő tendenciát lehet nagyon pontosan meghatározni. Egyrészt van egy törvényesen szabályozott szakképzés, ahol a képzőintézetekben, iskolákban folyik a munka. Ezt mindenképpen figyelembe kell venni, és nem lehet egyik napról a másikra megváltoztatni. Másrészt van a már említett képzési deficit, amit mindenki csökkenteni szeretne, ezért folyik az új koncepció kidolgozása a közép- és a felsőfokú szakképzés korszerűsítésére. Végül pedig a jelenlegi helyzet, és az új irányelvek között van egy űr, amit be kell tölteni, és lehetőleg úgy átalakítani, hogy ne sérüljenek azok, akik már ma is részei a rendszernek.

Fontos a szakemberek sorsának követése

Demokratikus döntések születtek a regionális bizottságban

Az RFKB-k fontos közvetítő fórumot jelentenek a gazdaság és az oktatás között, és a negyedik éve folyó munka már kezd beérni – hangsúlyozta dr. Filipsz László, a Mezőgazdasági Szövetkezők és Termelők Országos Szövetségének titkára.

– losonczi –

– A MOSZ szempontjából, bevált-e az RFKB-k rendszere, mik a tapasztalataik?

– Mindenképpen fontos, hogy van egy olyan szervezet, amely dönteni tud arról, hogy merre tereljék a fiatalokat, milyen beiskolázási normák legyenek. Ezeknek a döntéseknek komoly társadalmi hátterük is van, hiszen ott vannak mögöttük a munkáltatói érdekképviseletek, a szakiskolák, a különböző szervezetek. Ráadásul az utóbbi időben az RFKB-k munkája kiegészült az úgynevezett nyomon követéssel, vagyis megvizsgáljuk, hogy mi lett a végzetekkel, hogy tudtak elhelyezkedni, maradtak-e a szakmájukban. Ez persze technikailag nehéz, mert nem lehet mindig megtalálni a fiatalokat, vagy nem lehet rákényszeríteni őket, hogy nyilatkozzanak, de még ez a töredékes felmérés is igen értékes, és mindenképpen befolyásolja a következő döntéseket.

– Ön arról beszél, hogy a végzett tanulók hogyan találják meg a helyüket a szakmájukban, viszont az RFKB-k filozófiája az volt, hogy miként tud-

nák a képzést a gazdaság igényeihez igazítani.

– Pontosan. Összefügg a kettő, hiszen ha valaki nem tud elhelyezkedni a szakmájában, vagy nem talál magának megfelelő helyet, akkor rossz volt a döntés: az egyéni, amikor az adott szakmát választotta, és az RFKB-ké is, amikor kiderül, hogy túl sok fiatal iskoláztak be, miközben nem volt rá szükség.

– Mennyire érdeklődnek a mezőgazdaság iránt a gyerekek?

– Általában senki nem akar a mezőgazdaságban dolgozni, itt tipikus elvándorlási folyamat zajlik. Ennek ellenére nálunk igazából kimutatható szakmunkás hiányról nem lehet beszélni. Nagyon ritka, hogy egy mezőgazdasági üzemnek szüksége lenne valakire, és nem talál szakembert. Legfeljebb azért nem talál, mert nem tud annyit fizetni, vagy nem tud olyan életkörülményeket biztosítani, ami kellően vonzó lenne, különösen a keresett szakmákban. Másrészt a mezőgazdaságnak már régen lépiült az a része, amit úgy hívtunk, hogy melléküzemágak, vagy kiegészítő tevékenységek, tehát nincs szükség sok specializált szakemberre.



Filipsz László, a MOSZ titkára

– Milyen szakmák tartoznak a MOSZ-hoz?

– A különböző szakmákat „kiosztották” a munkáltatói szervezetek között. A mezőgazdaságon belül az izgalmasabbak az Agrárkamara jutottak, nekünk tulajdonképpen periférius szakmák jutottak, olyanok, amelyekkel mint érdekképviseletnek, semmiféle kapcsolatunk sincs. Őt szakma tartozik ide, köztük a pék, a borász és a molnár. Viszont már alig van nálunk molnár, hiszen mi a volt tsz-eket képviseljük, amelyek már mind privatizáltak. Ennek ellenére mindenképpen volt rá esélye, hogy befolyásolja a döntéseket. Az RFKB ülések előtti konzultációkon megvitattuk a javaslatokat, és aszerint döntöttünk, hogy ösztönözzük a szakmák közötti kapcsolatot, ami fontosabb, mint az önmagában a szakképzés.

Az ország minden megyéjében kiépítették a szakképzési koordinátori hálózatot

Csak partnerségben lehet sikert elérni

Az Ipartestületek Országos Szövetsége (IPOSZ) a kezdettől fogva részt vett a regionális képzési és fejlesztési bizottságok (RFKB) munkájában. Solti Gábor, az IPOSZ nemzetközi és oktatási igazgatója szerint a gazdaság és a szakképzés egymáshoz közelítésének rendkívül fontos folyamatát erősítene, ha az olyan országok strukturát, mint az IPOSZ, továbbra is bekapcsolják a feladatok végrehajtásába.

Kőrösi Katalin

Az ipartestületek, amelyek a kistérségben, a járásokban szervezik az iparosságot, a megyei szövetségeiken keresztül szerves kapcsolatot tudnak kiépíteni a megyei közigazgatási hivatalokkal – mindennek előbbre lépést jelentett a gazdaság véleményének megjelenítésében, a szakiskolák és a gazdaság között fennálló távolság csökkentésében.

Az IPOSZ az RFKB-projekt eszközeit és forrásait arra is felhasználta, hogy felépítse saját szakképzési koordinátori hálózatát. Gyakorlatilag már minden megyében működik szakképzési koordinátor, aki összekötő kapcsolatot tölt be az ipartestületek és a szakiskolák, az ipartestületek és a most formálódó megyei közigazgatás, illetve az IPOSZ megyei szövetségei és az egyes ipartestületek között. Solti Gábor úgy véli: veszteség lenne, ha ezt a több éve felkészített koordinátori hálózatot nem lehetne a jövőben működtetni, mert mindenképpen gyengülne a családi és kisvállalkozások irányából érkező információk.

– Ez az ipartestületek esetében azért is rendkívül fontos volt, mert a különböző decentralizált fejlesztési források nem érték el olyan mértékben a legkisebb vállalkozásokat, amilyen süllyel ők részt vesznek az adott terület gazdasági tevékenységében, a szolgáltatásban, a termelésben, és mindennek előtti munkahelyteremtésben.

Az RFKB-k jövőjével kapcsolatban a szakember úgy véli, hogy a rendszer megyei szinten

tekint vissza az elmúlt három-négy esztendőre Solti Gábor. A konstrukció lényegesen előbbre lépést jelentett a gazdaság véleményének megjelenítésében, a szakiskolák és a gazdaság között fennálló távolság csökkentésében.

Az IPOSZ az RFKB-projekt eszközeit és forrásait arra is felhasználta, hogy felépítse saját szakképzési koordinátori hálózatát. Gyakorlatilag már minden megyében működik szakképzési koordinátor, aki összekötő kapcsolatot tölt be az ipartestületek és a szakiskolák, az ipartestületek és a most formálódó megyei közigazgatás, illetve az IPOSZ megyei szövetségei és az egyes ipartestületek között. Solti Gábor úgy véli: veszteség lenne, ha ezt a több éve felkészített koordinátori hálózatot nem lehetne a jövőben működtetni, mert mindenképpen gyengülne a családi és kisvállalkozások irányából érkező információk.

– Ez az ipartestületek esetében azért is rendkívül fontos volt, mert a különböző decentralizált fejlesztési források nem érték el olyan mértékben a legkisebb vállalkozásokat, amilyen süllyel ők részt vesznek az adott terület gazdasági tevékenységében, a szolgáltatásban, a termelésben, és mindennek előtti munkahelyteremtésben.

Az RFKB-k jövőjével kapcsolatban a szakember úgy véli, hogy a rendszer megyei szinten



Solti Gábor, az IPOSZ nemzetközi és oktatási igazgatója

történi működtetése sok ellentmondást feloldhat. Ha viszont a megyei bizottságokban a munkaadói oldalt csak korlátozott számú tag fogja képviselni, és ezek között nem szerepel a mikro- és kisvállalkozások képviselője, akkor a gazdaság eme szellete távolodni fog a döntésektől.

– A kis szakmák, a bődírszűvesztől kezdve az üvegcsiszolóig, hihetetlenül fontosak lehetnek egy kistérségben, a helyi fejlesztések megteremtésében, a mezőgazdasági termékek feldolgozásában és így összességében munkahelyek megtartásában és megteremtésében – vélekedett Solti Gábor. – Ezt a réteget semmiképpen nem lenne jó elveszíteni, mint ahogyan a hagyományos kézműves szakmákat sem, amelyeket mindig is az IPOSZ, illetve annak jogelődei képviseltek. Ezek egy része, a bádógostól a tetőfedőig, most hiányszakma, s az IPOSZ-nak – a kamarával stratégiai együttműködésben

– mindent meg kell tennie azért, hogy a jövőben minél többen vegyék részt a tevékenységben.

– Az Ipartestületek Országos Szövetsége stratégiai együttműködésre törekszik a gazdasági kamarával, nem csak országos, hanem megyei szinten is – hangsúlyozta a szakember. – Véleményünk szerint minden létező strukturát össze kell kapcsolni ahhoz, hogy a feladatokat megoldhassuk. Az ipari és kereskedelmi kamarák nevében sem hordozzák a kézműipar szót, így egyedül nehezen tudják majd kezelni a legkisebb, öt fő alatti cégek problémáit. Az IPOSZ országos hálózata alkalmas arra, hogy a mikro-vállalkozásokat jobban megjelenítse a reprezentatív munkaerő-piaci felmérésekben, a szakmák jövőjének megítélésében, valamint a decentralizált fejlesztési források arányosabb elosztásában. A megyei alapú közigazgatási rendszer kialakítása után nagyon hasznos lenne, ha az eddiginél több olyan felmérés születne az ipartestületek bevonásával, amelyek az öt fő alatti vállalkozások valós helyzetét tárják fel, főleg a foglalkoztatási területen. A mikro-vállalkozások képviselőinek jelen kell lenniük a térségi szakképzési célok, szélesebb értelemben a térség gazdasági fejlesztésére irányuló tervek megfogalmazásánál is.

– Napjainkban hosszú távra gondolkodni rendkívül nehéz – mondja Solti Gábor. – A világgazdasági helyzet nehezen átlátható, a túlélésért folyik a harc. Mégis környezetünknek ma a világban olyan tendenciák, amelyek megmutatják a magyar mikro-vállalkozásoknak is a kitörési pontokat. Ilyen irányt je-

Kevesebb munkahely Európában

A válság világszerte drámai hatást gyakorolt a gazdaságra és a munkaerő-piacra. Becslések szerint a következő néhány évben az EU tagállamokban 10 millióval kevesebb munkahely lesz, mint amennyi a válság nélkül lett volna. A CEDEFOP, az Európai Szakképzés Fejlesztési Központ által végzett kutatások abból a feltételezésből indultak ki, hogy néhány éven belül szerény fellendülés várható, tehát a foglalkoztatás 2020-ban nagyobb arányú lesz, mint 2010-ben, de nem éri el a 2008-as csúcs-szintet. Egészenében véve a következő évtizedben összesen körülbelül hét millió új munkahely várható az Európai Unió 27 tagállamában.

A felmérések szerint a legjobb helyzetben a magasabb képzettséggel rendelkezők lesznek. Bár a szakmunkások iránti kereslet kisebb mértékben nő, 2020-ban is ők teszik majd ki az európai munkavállalók csaknem felét. A kvalifikálatlan, szakképzés nélküli munkaerő iránti kereslet várhatóan körülbelül 15 millióval csökken a vizsgált időszakban. Az egyes országokban végzett kutatások megerősítik azt az általános képet, hogy 2020-ban minden tagállamban magasabb lesz a valamilyen szakmai képzettséggel rendelkezők aránya, mint 2010-ben. Ezen belül érdekes eltolódás figyelhető meg a nemek közötti arányokban: 10 év múlva a foglalkoztatott nők képzettsége magasabb lesz, mint a férfiaké, viszont a kvalifikálatlan és alacsony képzettségű munkakörökben drasztikusabb lesz a női létszám csökkenése, mint a férfiaké.

A gazdasági recesszió felgyorsította az ágazatok közti arányok változását, a következő években tovább nő a szolgáltatások részesedése a GDP-n belül, míg az elsődleges termelés csökken. 2010- és 2020 között Európában várhatóan csaknem 2,5 millió munkahely szűnik meg a mezőgazdaságban, és körülbelül 4 millió az iparban, illetve a kézműves szakmákban. Ez összefügg az ágazati szerkezeti változásokkal, a globalizációval, és a technológiai fejlődéssel, amely kiszorítja az ilyen típusú – főként fizikai – munkákat. Az EU tagállamok közül leginkább azokban várható drámai változás, amelyek még a szolgáltatás alapú gazdaság felé történő átalakulás szakaszában vannak. Ebben az ágazatban ugyanis jelentős bővülés prognosztizálható. Hétmillióval növekedéssel lehet számolni a piaci szolgáltatásoknál – értékesítés, biztonság, vendéglátás, ápolás – és hasonló a tendencia a közlekedés és a szállítmányozás területén. A nem piaci szolgáltatásokkal kapcsolatban is nő a munkaerőigény – elsősorban az egészségügyben és az oktatásban –, de mérsékelt arányban, míg a közigazgatásban – a költségvetési megszorítások miatt – mindenhol csökkenés várható, össz-európai szinten egymillió fövel.

lent az informatika fejlődése, az alternatív energiákhoz, a környezetvédelemhez, a klímaváltozáshoz és a wellnesshez kötődő technológiák. A magyar mikro-vállalkozásoknak el kell járítaniuk az ezekkel kapcsolatos szerelési, javítási és részben előállítási ismereteket. Megfelelő képzések és képzők szükségesek ahhoz, hogy előbbre tudjanak lépni. Kellenek jól felszerelt TISZK-ek és más képzőköz-

pontok, modern tananyagok, a drága képzésekhez bürokrácia-mentesen elérhető támogatás és naprakész adatbázis arról, hogy milyen képzést hol lehet elérni. Ha ezeket a feladatokat felsoroljuk, látszik, hogy az IPOSZ miért vállalja azt: csak partnerségben, minden rendszer és hálózat összekapcsolásával lehet sikert elérni. Ehhez kellene most közös bölcsességgel közelebb kerül-nünk egy nagy lépéssel.

Piaci igények és szakképzés: összehangolva

Pozitív változások kezdődtek

Az RFKB jól kitalált és működő rendszer, melynek célja, hogy összehangolja a munkaerőpiaci igényeket a szakképzéssel, és a szakértők által évenként készített felmérések alapján, komoly szakmai előkészítés után hozza meg döntéseit – hangsúlyozta Szabó Enikő, az ASZSZ szakértője.



Szabó Enikő, az ASZSZ szakértője

K. Tóth László

Az együttműködés, amelyben részt vesznek az öt szakszervezeti konföderáció és a kilenc munkáltatói szövetség szakértői, azért jött létre, mert a gazdaság szereplői már több éve kifogásolták, hogy a szakképzés nem a kívánt mértékben kapcsolódik a vállalkozások kívánalmaihoz – tájékoztatta lapunkat Szabó Enikő, az Országos Konzorciumi Tanács tagja, s az Autonóm Szakszervezetek Szövetségének (ASZSZ) szakértője. A felmerült probléma orvoslására mind a hét régióban megalakult egy szakértői csoport, amelynek munkáját a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara irányítja.

A szakértők tavasszal mindenhol a piaci elvárásokat tükröző kérdőívvel mérik fel az adott térségben működő cégek és vállalkozások igényeit. A vá-

lások alapján minden régióban készül egy összesítés, amelynek alapján az RFKB-k döntenek arról, hogy mely szakmákat kell kiemelten támogatni, melyeket kell támogatni, s melyek azok, amelyeket nem célszerű dotálni.

– Ez utóbbi csoportba azok a szakmák kerülnek, amelyekből túlkínálat mutatkozik. A kiemelten támogatott szakképzésbe a hiányszakmák tartoznak, illetve, amelyek iránt 2010-hez viszonyítva 2014-re várhatóan legalább két és félszeresére növekszik az igény. Az átutási idő mindig négy esztendő. A támogatott csoportba azon szakmák kerülnek, amelyek 2010 évi adataihoz képest legalább ötödére lesz szükség 2014-ben. Nem támogatottak pedig azokat a szakmákat minősítik, amelyeknek négy esztendő múltával vélhetően az ötödére sem mutatkozik kereslet – magyarázta a szisztémát Szabó Enikő.

A szakértők az összes régióban felosztják egymás között a szakmákat. A kérdőívvel megkeresik a cégeket, fölveszik az adatsort – gyakorlatilag egy gazdasági mintát –, amelyek összesítésével dől el, hogy a régióban milyen döntést hoz az RFKB a szakképzés irányáról és arányáról.

– A közös munka második esztendejében már látszott, hogy a pontosabb eredmények érdekében a végzett tanulókkal is fel kell venni a kapcsolatot. Meg kell tehát vizsgálni, hogy a végzetek közül hányan tudtak elhelyezkedni végzettségüknek megfelelően vagy rokon szakmában, és akiknek nem siker-

ült, azok munkanélkülivé váltak-e vagy teljesen más szakmában dolgoznak. Azt is vizsgáljuk, hogy mi az oka ennek – tájékoztattott a korrekcióról az ASZSZ szakértője.

– A felmérések vizsgálják azt is, hogy a végzett szakmunkások közül hányan és milyen irányba tanulnak tovább – fűzte hozzá Szabó Enikő.

A szakértő véleménye szerint az RFKB-k működése alapján a szakképzés rendszere jó irányba indult el, a döntéseket előkészítő szakértők az évek alatt nagy gyakorlatot szereztek ebben a munkában. A rendszer jól működik, tartós kapcsolat alakult ki a munkaerőpiac szereplői és a szakképzést végző intézmények között.

Szabó Enikő hozzátette: az RFKB dönt a Térségi Integrált Szakképzési Központok által folytatandó szakképzés irányairól és meghatározza a beiskolázás arányait is. Mint elmondta, mára egészen jó rendszer alakult ki. Azt is üdvözölhetjük, hogy létrejött a duális képzés, melynek keretében megnövekedik a cégeknél folyó gyakorlati képzés szerepét. Nagyobb hangsúlyt kap a szakmai tartalmak fejlesztése, új technikák és eljárások beépítése a követelményrendszerbe. Azért jó, hogy már az általános iskola elvégzését követően elkezdhetik a tanulók a szakképzésben való részvételt, mert a 14 éves korosztályi rendkívül fogékony a gyakorlati tevékenységre.

Szabó Enikő ugyanakkor kritikusan beszélt arról, hogy a szakképzett embereket nem ismeri el értéküknek megfelelően a társadalom, munkaadójuk pedig alacsony bért fizet nekik – ezért hagyják el nagyon sokan a szakmájukat, illetve válnak megkeseredett emberekké.

Mindenképpen törekedni kell a megegyezésre

Nagy a bizonytalanság a jövőben

Az RFKB ajánlásainak hatással kell lennie a felnőttképzéssel foglalkozókra és a felsőfokú szakképzésre is. Alapvető kérdés, hogy vannak-e, lesznek-e kellő számban gyakorlati képzőhelyek, felkészült gyakorlati oktatók, mentorok, szakik, akik tudnak a tanulókkal foglalkozni, tisztában vannak az OKJ-ban szereplő szakmai és vizsgakövetelményekkel – szögezte le Kövecses László, az FSZDL Rába Munkavállalók Szakszervezetének tagja.

K. T. L.

Az utóbbi időben változások történtek, az RFKB üléseinek szervezése és az ügyintézés átkerült az oktatási hivataltól a munkaügyi központ hatáskörébe, 2010-ben lejárt a küldöttök három éves miniszteri megbízatása. A küldő szervezetek részéről nem indult, nem indulhatott egy új három éves megbízatási hullám, csak az előző megbízatásokat hosszabbították meg ez év szeptemberéig. Ebből adódóan a legtöbb bizottsági tag személye változatlan maradt.

– A tisztázatlan viszonyok miatt nagy volt a bizonytalanság. Év közben kaptuk az információt, hogy az újabb megbízatás majd négy évre szól, illetve addig, amíg ezt a működési strukturát az új törvény megjelenése felül nem írja. Tehát az RFKB működését tekintve továbbra is sok a kérdőjel – jellemezte a helyzetet Kövecses László, aki az RFKB-ban a Független Szakszervezet Demokratikus Ligájának (FSZDL) Rába Munkavállalók Szakszervezetét képviseli. Szerinte az idei költségvetés tervezésénél – a küldöttök személyétől függetlenül – egész évre kapták a megbízatást. Nem nyílt lehetőség decentralizált pályázat kiírására, így nem pályázhattak a gyakorlati képzőhelyek – egyetemek, TISZK-ek, iskolák, mikro-, kis- és középvállalkozások – a gyakorlati képzés színvonalát emelő gépek és eszközbeszerzésekre.



Kövecses László, az FSZDL Rába Munkavállalók Szakszervezetének tagja

ányszakma kijelölésekor, hiszen ennél lényegesen több szakma szorulna ösztöndíjrendszeren alapuló támogatásra. A szeptemberi ülésen ez a döntés is megszületett.

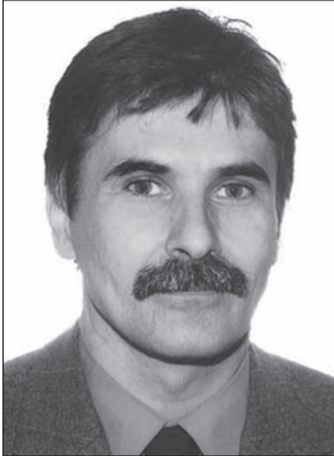
Az elmúlt években különböző tanulmányok készültek a régióban működő iskolák pályakövetési módszereiről, tapasztalataikról. Idén az RFKB egyik munkabizottsága egy régiós pályakövetési módszert dolgozott ki az intézmények számára. Bevezetésével egységes, könnyen kezelhető adatbázishoz jutna a bizottság, amely egy újabb támpontot adhatna az irány-arány döntéshozatalhoz.

– Nem tudjuk, hogy az RFKB-val kapcsolatban mi a pontos terv, de úgy gondoljuk, hogy a megelőző években kialakult – még tökéletlen – együttműködés mind nagyobb biztonsággal és hatókörrrel tud érdemi döntéseket hozni a szakképzés témakörében, amelyet nem lenne érdemes szétverni. Inkább a hatáskört kellene növelni – hangsúlyozza Kövecses László.

Sikeres regionális fórum Vépen

Területenként eltérő igények

Jó és konstruktív légkör jellemzi a Regionális Fejlesztési és Képzési Bizottságok (RFKB) munkáját – tájékoztatott Pataki Tamás, a Magyar Agrárkamara szakképzésért felelős főtanácsosa. – Ezek a fórumok jó szinterei a vélemény-, illetve tapasztalatcsere, és az operatív munka összehangolásának. A szeptemberi RFKB üléseken sikerült a mezőgazdasági szakmák tervezett támogatottságát elérni. Szükség lenne arra, hogy a felmérések és elemzések során a felnőttképzést is számításba lehessen venni.



Pataki Tamás, a Magyar Agrárkamara szakképzésért felelős főtanácsosa

Peredi Ágnes

– Idén a Vas Megyei Agrárkamara vállalása és javaslata alapján, Vépen került sor a Regionális Fórum megrendezésére, ahová eljöttek a dunántúli régiókban érdekelt agrár-munkavállalók és munkaadók képviselői, érdekképviseletek, vállalkozások, iskolafenntartók, szakképző iskolák, képzők, Munkaügyi Központok, valamint a Kereskedelmi és Iparkamarák – mondta el lapunknak a főtanácsosa.

A 4000 gazdálkodó szervezetet és 3000 pályakezdőt érintő felmérés alapján fontos megállapításokat lehetett tenni. Kitént, hogy Észak-Alföldön csökkent a kereslet a mezőgazdasági gépjármű gépjárműemelő, gazda, erdész, állattenyésztő iránt.

A Dél-Alföld hiányszakmái: a juhász, a tehenész, a mezőgazdasági gépjárműemelő, az állattenyésztő, a növényvédő, a mezőgazdasági gépszerelő és az állatgondozó. Észak-Magyarországon kevés a jelentkező a szakképzésre és nem volt szerencsés a szakképzés időbeni kitöltése, főleg a gyakorlati képzés szempontjából. Közép-Magyarországon igény van a mezőgazdasági gépszerelő, illetve gépkezelő szakmákra. Közép-Dunántúlon a szakmai alaptudás meg alapozott, de a divatszakképzésben túlképzés van. Dél-Dunántúlon jobban figyelembe kellene venni a gazdaság szükségleteit. Nyugat-Dunántúlon a gyakorlati képzés erősítése érdekében, ahol nincs elég fogadó gazdaság, szükség lenne államilag kialakított, központi gyakorlóhelyek létesítésére.

A Magyar Agrárkamara menedzselte a regionális koordinátori hálózat működését. A regionális koordinátorok a feladatok megfelelő tapasztalat birtokában zökkenőmentesen végezték.

A regionális koordinátorokkal rendszeres kapcsolatot tartottunk telefonon, e-mailen, illetve személyes konzultációkon keresztül. Az MKIK-val is rendszeresen egyeztetünk, a regionális koordinátorok közvetlenül is kapcsolatban voltak az MKIK területileg illetékes koordinátorai-val. Az együttműködés zökkenőmentes volt. – állapította meg az Agrárkamara főtanácsosa. – Tapasztalható a kérdőívészbe be-

vont cégek, intézmények egyre pozitívabb hozzáállása is, megfigyelhető a tanulószerződés intézményének egyre jobb elismérése.

Általános vélekedés, hogy a megkérdezettek kiválasztásának gyakorlata nem szerencsés, ha évről évre változik. A mintavétel továbbra is az országos foglalkoztatási arányokat vette alapul, mely szerint a mezőgazdaságban bejelentettek aránya 8,5 százalékos volt. Ez nem tükrözi a valós helyzetet, mert nem tartalmazza az önfoglalkoztatókat, a családi gazdálkodókat és azok szakképzési igényét. Amíg az RFKB-k kompetenciája az iskolarendszeren kívüli képzésekre nem terjed ki, addig szinte lehetetlen a képzési szükségletek és a kínálat pontosabb összehangolása. Jól mutatja ezt az ágazati szakképzések tekintetében megfigyelhető expozíció a felnőttképzésben. Ez önmagában örvendetes, ugyanakkor olyan szakképzések esetében, ahol annak ágazati súlya, valamint a munkakör összetettsége és veszélyessége indokolja, ott fontos lenne visszaállítani a csak iskolai rendszerű képzés előírását (ilyen például a vadász, vadtenyésztő, növényvédő és mérlegreábr-kezelő, fakitermelő szakma).

A munkáltatók – méretüktől függetlenül – nehezen azonosítják az új OKJ-s szakképzéseket meglévő munkakörökkel, és legkevésbé foglalkoznak azzal, hogy az adott szakképzés milyen formában oktatható. A felmérésbe bevont szakmák esetében, még ha csak az iskolarendszerben oktatható szakképzéseket is vesszük figyelembe, kerülni kell a gyűjtő szakmák alkalmazását, mert csak konkrét, munkakör betöltésére jogosító, beiskolázható szakképzés keresleti és kínálati adatait lehet mérni és összehasonlítani is.

Erősíteni kell a stratégiai régiókat

Prognózis negyven évre

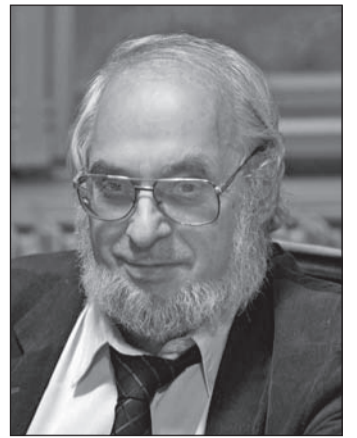
Az RFKB-k jól működnek, viszont a megyerendszer helyett nagyobb terület felölelő, valós társadalmi és gazdasági kapcsolatokon alapuló regionális rendszer kellene – hangsúlyozta dr. Kuti László, az Értelmiségi Szakszervezeti Tömörülés (ÉSZT) elnöke, aki szerint 12 éves közoktatást kellene bevezetni, s ezután következhetne a szakképzés, valamint a felsőoktatás.

K. Tóth László

– A Regionális Fejlesztési és Képzési Bizottságok azt a feladatot látják el, amire kitalálták őket, de ha fantáziadúsabbak lennének, akkor hatékonyabban is dolgozhatnának – foglalta össze tapasztalatait Kuti László. Az Értelmiségi Szakszervezeti Tömörülés (ÉSZT) elnöke szerint ha az RFKB-k a helyzet megfelelő elemzésével alakítanák ki a következtetéseiket, akkor sokkal eredményesebbek lennének.

– Gondot jelent, hogy nem alakult ki Magyarországon az a regionális rendszer, amelyet már 150 éve létre kellett volna hozni. – szögezte le Kuti László. Hang-

súlyozta, hogy azért nagyon fontos a stratégiai régiók megerősítése – amelyek durván három megéből álltak össze –, mert ez az a méret, amely lehetővé teszi a gazdasági bázis és a munkaerő piaci helyzet prognosztizálását. Kuti László szerint az oktatás szisztémáját is át kellene alakítani, ugyanis 12 éves, egymásra épülő közoktatást kellene bevezetni, s ezután következhetne a szakképzés, valamint a felsőoktatás. Ekkor ugyanis a 12 esztendő követően a szakoktatásra lehet koncentrálni, mert a növendékek korábban már minden egyebet megtanultak, amire szükségük lehet. – Ez tényleg megadná a lehetőséget az RFKB-knak arra, hogy megmutassák a kimenet irányát,



Kuti László, az ÉSZT elnöke

vagyis azt, hogy a közel- és a távoli jövőben mire lesz igény. Ezt negyven évre előre tudnunk kell, hiszen nagyjából ennyi ideig dolgozunk – húzta alá, majd rámutatott: ez folyamatos tájékozódást és elemzést igényel, majd a szükséges változtatások végrehajtását. Mint elmondta, az RFKB-k végeznek ilyen jellegű fölméréseket, tehát ellátják a feladatukat. Évente készülnek igényfelmérések, értékelések. Kuti László reméli, hogy a beiskoláztatás is ennek megfelelően alakul.

A Szakmák Színháza: vasi kezdeményezés

Pályaválasztási impulzusok

Vas megye kamarai szakképzési rendszerében a pályaeorientáció kiemelkedő szerepet tölt be. A fiatalok piaci igényeknek megfelelő pályákra terelése az általános iskolák hetedik osztályától kezdődően egyre intenzívebben zajlik.

Bódizs Mária

Nagy Zsanett RFKB regionális koordinátor a pályaválasztással kapcsolatos segítségnyújtás elterjesztésének elkötelezett híve.

A koordinátor a pályaeorientációs feladatok felkészítésén kívül igyekszik minden olyan összefüggést megragadni, ahol kollégáival együtt tájékoztatást adhatnak a hiányszakmákról, a munkaerőpiac kedvező lehetőségeiről, a cégek helyzetéről, a fiatalokra váró munkakörülményekről, illetve mindarról, amelyre a diákok, szülők, tanárok kíváncsiak.

Az RFKB hiány szakképzéseinek listájáról épp, hogy lemaradt mezőgazdasági gépészeti, élelmiszer-vegyi eladói állásokon kívül a mechatronikai jellegű szakágak, s az egészségügyi munkaterületek új jelentkezőkre, s megfelelő utánpótlásra várnak. Szemben az informatikus, a fodrász és a kozmetikus slágerszakmákkal.

Vas megyében a tavaly létrehozott Pályaeorientációs Fórum munkájában meghatározó szerepet játszik a kamarának. Az együttműködők által szervezett céglátogatá-



Nagy Zsanett, az RFKB regionális koordinátora

sokon a diákok nemcsak a mesterségekről, hanem a munkavilágról is hiteles képet alkothatnak. E találkozásokon túlmenően a kamara a tanulók és a cégvezetők párbeszédére is alkalmat teremt az iskolákban. Bár a gyerekek a tanulószerződés révén szembe-szűnnek a munkavállalói viselkedés szabályaival, mégis sok tudnivaló átadására van szükség.

A különböző méretű vállalkozások képviselői arról is felvilá-

gosítják potenciális dolgozóikat, hogy a felvételi interjúk során milyen elvárásokkal fogadják a jelentkezőket. A szakmai kompetencia, az egyéni megjelenés, a bemutatkozás, a társalgás komoly súllyal vetetik latba.

Az iskolapadokban ülők érdeklődése várakozáson felüli – mesélte Nagy Zsanett. A több száz diák ugyanis mozgolódás, susmulás nélkül, figyelemmel fogadja be az információkat. Néha apró momentumok, sikerek tartják a munkaerőpiacra a fiatalokat. Lényeges, hogy minél több impulzust kapjanak – osztotta meg tapasztalatait a koordinátor.

A legteljesebb sikert azonban a vasi kamara egyedülálló kezdeményezése, a Szakmák Színháza érzelmekre is ható, látványos pályaeorientáció hozta el. A Weöres Sándor Színház produkciójának forgatókönyvébe az RFKB javaslata alapján került be három népszerűsítendő szakma.

A gazdaság, a kamara, az iskola és a családok kapcsolattartásához csatlakozott a kultúra is. S nem csupán a kör peremén, hanem szorosban a tengely kőré nődvén – méltatta az országos turnén lévő előadás szerepét Nagy Zsanett, majd elmondta: más szakmákat bevonva, folytatás következik. Novemberben pedig debütált a Mérnök Színház.

MGYOSZ: A megyei szintű bizottságok nem lesznek életképesek

Hiányzó gyakorlati képzőhelyek

A Munkaadók és Gyáriparosok Országos Szövetségének tapasztalatai szerint az RFKB-k működése óta megnőtt az érdeklődés a szakképzés iránt, a vállalatok is könnyebben mondják meg, mire lesz szükségük a következő években. Wágnerné Tomcsik Gabriella képzési szakreferens ugyanakkor úgy véli, hogy még mindig nagy a lemorzsolódás, a végzett szakmunkások jelentős százaléka pedig külföldre megy dolgozni.



Wágnerné Tomcsik Gabriella képzési szakreferens

Losonczy Lívia

Jó lenne, ha az RFKB-k nemcsak az iskolarendszeren belüli képzéseket szabályoznák – mondja a szakember – mert hiába működik ez a struktúra, ha a többi tanintézetben folytatódik a divatosnak minősülő szakmákban a túlképzés. Persze nem könnyű két-három évre előre tervezni. Erre példa az építőipar, amely folyamatos szakember hiánnyal küzd, ugyanakkor a projektek többségében azonnal kell a munkaerő. Szükség lenne egy olyan országos felmérésre, amely jelezne, hol várható nagyobb beruházások, mert

így fel lehetne készülni azokon a területeken a szakmunkás utánpótlásra. Ezzel együtt a hiányszakmák iránt is nőtt az érdeklődés. Az MGYOSZ szerint az RFKB-ban végzett munkát továbbra is folytatni kell. A koordinátorok minden régióban felvették a kapcsolatot az iskolákkal, bevonták a munkába a gazdaság képviselőit, és mára kialakult egy olyan kapcsolatrendszer, amire a továbbiakban is alapozni lehet. A megyei szintű RFKB-ra vonatkozó elképzelés Tomcsik Gabriella véleménye szerint nem lesz életképes.

A cégek is sokkal könnyebben megnyílnak, mint régebben. A nagy cégek képviselőivel folytatott mélyinterjúk során jól összeállíthatók az adott ágazatokra, szakmákra a gazdaság igényei, a pályakezdekre vonatkozó elvárások, a leggyakoribb általános hiányszakmák, problémák. A követelmények között újként szerepel az önálló munkavégzésre való képesség, a gyors tanulási készség és a tanultak alkalmazása, megbízhatóság, motiváltság, minőség iránti elkötelezettség, költségcentrikus szemlélet, innovációs készség.

Problémát jelent viszont, hogy sok vállalatnál nem tudják beazonosítani az OKJ-s végzettséget azzal a szakmával, amit ők szeretnének: a

ra egyébként most átalakítja az OKJ-s rendszert. Bizonyos tévhitek is kialakultak a hiányszakmákkal kapcsolatban, így például az informatika is az, attól függetlenül, hogy mindenki azt gondolja, nagyon sokan tanulják – hangsúlyozta a MGYOSZ képzési szakreferense. A másik gond, hogy nemcsak divat-, hanem kiöregedő szakmák is vannak, és ezekkel a jövőben szintén foglalkozni kellene. Fontos a gyakorlatorientált képzés: a duális modell most nagyon aktuális kérdés, de a német mintát nem lehet teljesen egy az egyben áttulítani a magyar rendszerbe. A németeknél a szakiskolába úgy jelentkezhethet a diák, hogy előtte már megvan a gyakorlati képző helye. Előtte tehát megkeresi azt a céget, amely vállalja a képzését három éven át. Csak hogy nálunk a rendszerváltás után megszünt nagyvállalatok helyébe lépett kis- és középvállalkozások nem tudják ezt biztosítani.

Bár a gazdasági válság körülményei között jól látható, hogy sok felsőfokú végzettséggel rendelkező fiatal nem talál munkát, és egyre inkább szakmunkásokra lenne szükség, a diákok többsége már eleve arra készül, hogyha el is végzi a szakképző iskolát, külföldre megy dolgozni. A felmérések szerint nagyon magas a lemorzsolódók száma, tíz gyerekből talán három véggez, és közülük is sokan hagyják el az országot. Tomcsik Gabriella szerint ennek csak részben vannak anyagi okai, hiányzik a társadalmi megbecsülés. Ez persze nem újkeletű gond, de megoldást eddig még nem sikerült találni.

Milyen a valós kereslet a szakmunkások iránt?

Egy életre is szólhat a döntés

Sokkal közvetlenebb és gyakoribb az információáramlás a szakképzésben érintett iskolák, intézmények és a gazdasági élet szereplői között – állította Sarkadi Zsolt, aki a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kereskedelmi és Iparkamara koordinátoraként közvetítő szerepet tölt be az e szakterület változásait elősegítő projektben.

Szabolcsi Zsolt

A regionális koordinációt ellátó kamara feladata, hogy működtesse a regionális konzorciumi tanácsot és a kamarai egyeztető fórumot. Ezek arra hivatottak, hogy a Regionális Fejlesztési és Képzési Bizottság ülései előtt egységesítsék, közös nevezőre hozzák a gazdasági oldal véleményét, ezzel is hozzájárulva a gördülékenyebb ügymenethez. Ezen testületek munkaszervezeti feladatainak ellátása szintén a koordinátor munkaköréhez tartozik. A koordinátori feladatok igen széleskörűek – enged bepillantást a fontos háttér munkába Sarkadi Zsolt.

A legfontosabb teendő felmérni azt, hogy a vállalkozások ré-

szerül milyen valós kereslet jelentkezik a szakképző iskolát végzettek iránt. A kérdőíves adatfelvétel régiós szinten kell koordinálni. A kérdőívek feldolgozását követően megyei és regionális összefoglaló készül, mely a kamarai egyeztető fórum és a konzorcium számára biztosít háttéranyagot a megalapozott döntések meghozatalához. A szakképzés szereplőivel kialakított, illetve új alapokra helyezett együttműködés során szükséges az érintettek véleményének rendszerezése, amelyek gyakorlatias jellegűek fogva beépíthetők a következő évi döntésekbe.

A projekt megvalósításakor minden érintett tájékoztatást kap, az információk hírlevelekben, szakmai kiállításokon, előadás-



Sarkadi Zsolt, az SZSZBMKIK koordinátora

kon, workshopokon jutnak el hozzájuk, illetve a társelnök valamint a koordinátor közvetlen megkereséssel is él. A folyamatos tájékoztatás szerepet kap a pályaeorientációban is, hiszen a diákok és a szülők számára akár egy életre szóló döntés meghozatalában is információt adhat.

A dél-alföldi szakképzés számokban

Több a tanuló, de a túlképzést még nem sikerült megállítani

Sikerült megállítani a Dél-Alföldön a szakképzésbe belépők számának csökkenését, sőt fordulat érlelődik: a tanulók számát tekintve tartósan növekedési pályára kerülhet a szakoktatás. Minderről Dinók Mariann, a Dél-Alföldön tevékenykedő Regionális Fejlesztési és Képzési Bizottság (RFKB) regionális programkoordinátora tájékoztatta lapunkat.

Bod Péter

– A hazai szakképzés piaci és gazdasági igényekhez igazításának feladatával foglalkozó RFKB-k országsszerte elsőként 2008-ban hozták meg azokat a beiskolázási döntéseket, amelyek új irányt szabtak és szabnak ennek a képzési formának. A három megyét magában foglaló dél-alföldi régióban – Bács-Kiskun, Békés és Csongrád megye – 2008-ban 13 841 diák kezdte meg belépőként tanulmányait a helyi szakképzésben, ám egy évvel később a létszám 10 534-ra esett vissza, ez csaknem 24 százalékos visszaesés volt – tudtuk meg a szakreferenstől. – Bizonyára az RFKB munkájának is köszönhető, hogy 2010-ben 10 914-re emelkedett a szakképzés rendszerébe belépő diákok száma, ami 3,6 százalékos javulást jelentett a 2009-hez képest. A növekedés lendülete nem fulladt ki, 2011-ben már 11 635 diák kezdte meg a tanulást a dél-alföldi régió szakképzési rendszerében. A létszám alakulása mutatja, hogy a 2008 és 2009 közötti nagy visszaesés után két egymást követő évben növekedett a beiskolázott diákok száma, ami szerény (6 százalékos emelkedés), de mindenesetre biztató tendencia. A változás mindenféleképpen visszavezethető a 2010-ben bevezetett szakiskolai ösztöndíj rendszerre, mely támogatást nyújt azoknak a diákoknak, akik a gazdaság által különösen igényelt hiányszakmákban dolgoznak.

Egyre markánsabb kép bontakozik ki, ha három tanév (2009/2010, 2010/2011, 2011/2012) adatait vetjük össze

– a kiemelten támogatott, támogatott és a nem támogatott szakmák és a hozzájuk tartozó diáklétszám alapján – mutatott rá Dinók Mariann. Időrendben haladva a kiemelten támogatott szakmák száma 13-ról 31-re majd 56-ra növekedett, míg a hozzájuk tartozó tanulói létszám a következőképpen alakult: 1885, 3576 és 3029. Ez is mutatja, hogy jelentős átrendezés történt a támogatott szakmák számában és vele párhuzamosan a diáklétszámában. Míg a 2009/2010-es tanévben 154 szakma és közel 8500 tanuló tartozott ide, a következő két évben 90-91 szakmára és 5400-5900-as létszámra redukálódott. A szakképzési rendszer radikális változásának egyik legfontosabb mozzanata, hogy míg a 2009/2010-es tanévben a dél-alföldi régióban a nem támogatott kategóriába egyetlen szakma sem került be, addig ez a szám előbb 35-re, majd 63-ra emelkedett. A létszám követte ez a növekedést, mert 1668, majd 2696 diák tanult a Dél-Alföldön olyan szakmát a 2010/2011 és a 2011/2012-es tanévben, amelyek a nem támogatott kategóriába sorolódtak.

A dél-alföldi régióban a jelenleg is futó tanévben a hiányszakmák listáján a hegesztő, gépi forgácsoló, szerkezetlakatos, ács, állványozó, kőműves szakma szerepel. A 2011/2012. tanévben a dél-alföldi régióban a gazdaság által igényelt szakképzések, amelyekben a közoktatási intézményben, nappali rendszerű iskolai oktatásban, szakképzési évfolyamon, szakiskolai képzésben részt vevő, tanulói jogviszonyban lévő tanulók szakiskolai tanulmányi ösztöndíjban részesülnek: he-



Dinók Mariann, a dél-alföldi régió programkoordinátora

gesztő, gépi forgácsoló, szerkezetlakatos, ács, állványozó, villanyszerelő, húspari termékgyártó, porcelánkészítő és –festő, épületgépészeti csőhálózat- és berendezés-szerelő, szabó, szerszámkészítő.

Az RFKB javaslata szerint minimális változás várható a 2012/2013-as tanévben. A hiányszakmák teljes egészében meg egyeznek az idei tanév listáján szereplőkkel. Az ösztöndíjjal támogatott szakmák sora pedig csak annyiban változott, hogy kikerült a porcelánkészítő és –festő és belekerült a kőműves.

A 2014/2015-re vonatkozó előrejelzés a szakmák iránti becsült keresletet igyekezett feltérképezni. Világosan kiderült, hogy az akkor végzők közül a várható igényekhez képest jelentős túlképzés folyik cukrászból, kereskedőből, burkolóból, fodrászból, kereskedelmi menedzserből, ügyviteli titkárból, vendéglátó és idegenforgalmi szakmenedzserből, logisztikai ügyintézőből és üzleti szakügyintézőből. A lista 6-7-szeres túlképzésről indul, de 75-szörös, 145-szörös, 176-szoros, sőt, 366-szoros (!) túlképzési mutatókat is regisztráltak – emelte ki Dinók Mariann, a Dél-alföldi RFKB regionális programkoordinátora.

Eltérő megyei, területi sajátosságok

Szakmák – igény szerint

Az igények általában meghaladják a lehetőségeket. A gazdaság szakember-igényének sem mindig felel meg a szakiskolából kikerülő fiatalok képzettségének szakmai összetétele. A Kereskedelmi és Iparkamarák koordinátorainak fő feladata az eltérés mérséklése.

Szepesi László

Dél-Dunántúl három megyéjében, Baranyában, Somogyban és Tolnában Salgó András koordinálja azt a munkát, amit a régióban majd negyedszázán végeznek. A Regionális Fejlesztési és Képzési Bizottság keretében a kamarák kérdőíves felmérései az idén még képet adnak arról, hogy a régió, illetve a megyék gazdaságai, vállalkozásai milyen szakmai végzettségű fiatalokat várnak a következő években.

A kérdőívek feldolgozását követően kialakult munkaerőpiaci igény figyelembevételével tesznek javaslatot, hogy egyes szakmákban hány osztályt indítsanak a szakképző intézetek. A beiskolázás kapcsán szoros kapcsolatban vannak a régióban működő hét Térségi Integrált Szakképző Központtal (TISZK) s a képzésben közreműködő cégekkel, vállalkozásokkal, vállalkozókkal. A duális képzés alap-

ján ugyanis a szakiskolákban a diákok nagyobb részt az elméleti ismereteket szerzik meg, s a gyakorlatot kisebb részben az iskolák tanműhelyeiben, inkább élesben, a termelésben szerzik meg. Ez utóbbi a tanuló-szerződés alapján történik, amit a diákok a kamarában az iskolával és a gazdálkodó szervezettel kötnek meg.

Tolnában az idén 2122-en, Somogyban 2014-en és Baranyában 2689-en kötöttek tanuló-szerződést. Nagybőrt eltérés inkább a választott szakmák terén tapasztalható. Baranyában a művészeti képzés kerül előtérbe, itt tanulnak a fotográfusok, bőrművesek, zongorahangolók, valamint az egészségügyi, szociális ellátással kapcsolatos szakmák majdani képviselői. Somogyra – a Balaton partján – jellemzőbbek a vendéglátással kapcsolatos szakmák, míg Tolnában az ipar, elsősorban a gépipar vár szakmunkásokat.



Salgó András, a dél-dunántúli régió koordinátora

A megerősítés visszaállítására a szakképzés orientálásában is hoz változásokat. A Regionális Fejlesztési és Képzési Bizottság helyett megyei bizottságok lesznek, de a megyék közötti együttműködésre továbbra is szükség lesz. A TISZK-ek beiskolázási közzéi ugyanis átnyúlnak a megyehatárokon, meg az egyes szakmákban tanulók számának koordinálása miatt is minden biztonnal szükség lesz az egyeztetésre – mondta el Salgó András.

Közép-Magyarország kedvezőbb helyzetben

Mennyiségi és minőségi ellentmondás a munkaerőpiacon

A felmérések azt mutatják, hogy a jelenlegi trendek fennmaradása esetén összességében országosan túlkínálatra, tehát túl magas szakmunkás-kibocsátásra lehet számítani, de régiónként nagyon az eltérések a munkaerő piaci igényeket illetően. Közép-Magyarországon jelentős szakmunkáshiány várható – mondja Mihók Viktória a régió RFKB program koordinátora.



Mihók Viktória, a közép-magyarországi régió koordinátora

Losonczi Livia

– Bizonyos szempontból Közép-Magyarország talán jobb helyzetben van, mint az ország más régiói. A kamara Gazdaság- és Vállalkozáskutató Intézete készített egy felmérést arról, hogy a cégek hány szakiskolai végzettségű embert szeretnének a következő években felvenni. A számok alapján Közép-Magyarország mind a rövid, mind a hosszú távú felvétel szempontjából kiugrik a többi régió közül, vagyis jóval magasabbak a keresleti adatok, mint máshol. (Lásd táblázat.)

– GVI vizsgálata azt is jelezte, hogy néhány év múlva valószínűleg szakmunkás túlkínálat lesz az országban. – Ez nem ilyen egyszerű probléma. Az, hogy szakmunkásokból túlkínálat, vagy hiány van, mind pedig szak-

mánként nagyon eltérő képet mutat. Azonban nemcsak számokról van szó, hanem a mennyiség-minőség viszonyáról is. A kutatások mennyiséget tudnak mérni, és még az adott szakmában, ugyanabban a régióban is egyszerűen lehet túlkínálat, illetve túl-kereslet. Vannak bizonyos végzettséggel rendelkező szakmunkások, akik nem tudnak elhelyezkedni, miközben ugyanilyen végzettségű szakembereket keresnek a munkaadók: itt bizony minőségi problémákról van szó. Előfordulnak információs problémák is, melyek megoldásában az RFKB-knak is lehet szerepük, és nem szabad megelégedni a mobilitás kérdéséről sem. A GVI készített egy olyan kutatást is, amely azt vizsgálta, hogy hajlandók-e az emberek átvándorolni egyik régióból a másikba. Van egy minimális változás e téren, de alapjában véve Magyarországon kicsi a mobilitás. Közép-Magyarország egyébként jobb helyzetben van a munkaerő felszívás szempontjából is.

– Hogyan készítik elő a döntéseket?

– Figyelembe vesszük az adott képzésre vonatkozó kamarai kutatásokat és interjúkat, a tanulói létszám változását, az

érdekképviseletek ajánlásait, és most már a pályakövetési felméréseket is. Ezek azért nagyon fontosak, mert mutatják, hogy ténylegesen mi történik a gazdaságban. A cégek nem tudnak 3-4 évre előre tervezni, a végzett tanulók elhelyezkedésére vonatkozó adatokból viszont kiderül, hogy mely szakmák azok, amelyekben lehet érvényesülni, és melyek, amelyekben nem. Gond viszont, hogy maguk a kutatók nem regionális, hanem országos szintűek.

– Véleménye szerint hogyan lehetne még hatékonyabbá tenni az RFKB-k tevékenységét?

– Az RFKB-k jelenlegi mennyiségi szabályozást végeznek. Szeretném, ha a jövőben azt is fel lehetne mérni, hogy a vállalatok mely iskolák képzésével elégedettek, és melyekkel nem. Tehát amikor arról hozunk döntést, hogy bizonyos szakmákban csökkenteni kell a képzési létszámot, akkor arra is teheszünk javaslatot, hogy ez mely iskolákat érintsen, nehogy megszünjön egy olyan iskola, amely minőségi képzést végez. Rövidesen megváltozik a szakképzési hozzájárulás rendszere is: van egy olyan elképzelés, mely szerint ebből a forrásból az iskolák is kapnának, mégpedig annak arányában, hogy mennyire követik az RFKB-k ajánlásait a támogatott illetve a nem támogatott szakmák képzésével kapcsolatban. Ha ezt az elképzelést elfogadják, akkor jelentősen megnő a képzési bizottságok és döntéseik súlya.

Tényleges igényekre épülő szakképzés

Bioenergetika és lótenyésztés

Nagyon támogatom a három éve bevezetett rendszert, amely a Regionális Fejlesztési és Képzési Bizottságoknak fontos szerepet ad abban, hogy a szakképzés minél közelebb kerüljön a gazdaság valóságos igényeihez – mondta dr. Balogh István, az Agrár Munkaadói Szövetség (AMSZ) elnöke.



Balogh István, az AMSZ elnöke

Peredi Ágnes

Az AMSZ hét régióban delegált szakértőket az RFKB-k tevékenységét segítő. Olyan helyben tevékenykedő szakembereket választottak, akik jól ismerik a helyi viszonyokat, kapcsolatban állnak a gazdálkodó szervezetekkel és ennek alapján képet tudnak alkotni a képzéssel kapcsolatos igényekről is. – A Közép-dunántúli régió-

re van szükség, akik ismerik az új technológiákat. A szakképzésnek ehhez az igényhez igazodnia kell. Mint elmondta, az agrárium más területein is érdekes változásokat lehet megfigyelni. Növekszik például az igény lovaszok, lógondozók iránt. Ezt is figyelembe kell venni a szakképzésnél, miközben az is igaz, hogy az ország egyes térségeiben eltérőek az igények. Míg Nyugat-Dunántúlon még szükség van új szakemberekre, az Alföldön már lényegében telített a piac.

Az elnök elmondta azt is, hogy szerinte nagyon jó együttműködés alakult ki az AMSZ és az MKIK között. Hasznos és eredményes a közös munka, hiszen csak az Agrár Munkaadói Szövetség szakterületén 100-120 munkahelyet teremtett. – Határozottan jó a rendszer, feltárt olyan szakmákat és területi igényeket, amelyeket egyébként valószínűleg nem ismerhettünk volna meg. Az RFKB-k által megszerzett ismereteket hasznosíthatják a munkaügyi központok is. Így egy-egy térségben jól látható, milyen irányúak a változások, hol lehet számítani létszám növekedésre, és hol várható leépítés. Ugyanilyen hasznos az RFKB-k és az érdekképviseleti szervezetek kapcsolata is, amely során kölcsönösen bővíthetik ismereteiket a munkaerő piacról.

Az összes várható létszámváltozás 3 éven túl, de 4 éven belül régiók szerint, főben

